

Oslo kommune
Bydel Sagene

Møteinnkalling

Utvalg: Bydelsutvalget
Møtedato: 24.09.2009
Møtested: Sagene samfunnshus, Kaysalen
Tidspunkt: 18:30

Bydel Sagene

Postadresse:
Postboks 4200
Nydalén
0401 Oslo

Telefon: 02180
Telefaks:
Giro: 6004 06 04092
Org.nr.: 974 778 726

E-post:
postmottak@bsa.oslo.kommune.no
Internett:
www.bsa.oslo.kommune.no

Til behandling foreligger:

Saksnr	Tittel
1.	Åpen halvtime
2.	Godkjenning av innkalling og saksliste
3.	Godkjenning fra møte 27.08.09
4. BU 09/80	Tertialrapport pr 31.08.09
5. BU 09/81	Lokal handlingsplan for psykisk helsearbeid 2009-2010
6. BU 09/82	Bo- og omsorgstilbud til mennesker med psykiske lidelser- Et samarbeidsprosjekt
7. BU 09/83	Økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram - Utviklingstrekk og oppdaterte resultater per første halvår 2004 - 2009
8. BU 09/84	Ombygging og rehabilitering av Mor Go'hjertas vei 25-27 til omsorgsboliger for utviklingshemmede, dagsenter m.m.
9. BU 09/85	Bruk av omsorgslønn - verbalvedtak VA21
10. BU 09/86	Kostnader for sykehjemspalsser
11. BU 09/87	Uttalelse til Grøntplan for Oslo. Kommunedelplan for den blågrønne strukturen i Oslos byggesone.
12. BU 09/88	Barnerepresentantordningen i arealplanleggingen - høring - oppnevning og ressursbruk
13. BU 09/89	Status barnehagedekning og barnehageprosjekter 2. halvår 2009
14. BU 09/90	Kvaliteten i omsorgen og innholdet i barnehagen
15. BU 09/91	Status rekruttering til bydelens barnehager
16. BU 09/92	Kunstisflate på Lilleborgbanen
17.	Eventuelt
18.	Spørretimen
19.	Orienteringssaker

Bydel Sagene
Bydelsutvalget 24.09.09
Saker til behandling i komiteene og BU

Saker til behandling	KNK 16.09.09	HOS 17.09.09	BUK 17.09.09	AU 22.09.09	BU 24.09.09
BU-sak 09/80 Tertialrapport pr 31.08.09				X	X
BU-sak 09/81 Lokal handlingsplan for psykisk helsearbeid 2009-2010		X	X		X
BU-sak 09/82 Bo- og omsorgstilbud til mennesker med psykiske lidelser- Et samarbeidsprosjekt		X			X
BU-sak 09/83 Økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram - Utviklingstrekk og oppdaterte resultater per første halvår 2004 - 2009		X			X
BU-sak 09/84 Ombygging og rehabilitering av Mor Go'hjertas vei 25-27 til omsorgsboliger for utviklingshemmede, dagsenter m.m.		X		X	X
BU-sak 09/85 Bruk av omsorgslønn - verbalvedtak VA21		X			X
BU-sak 09/86 Kostnader for sykehjemspalsser		X		X	X
BU-sak 09/87 Uttalelse til Grøntplan for Oslo. Kommunedelplan for den blågrønne strukturen i Oslos byggesone	X				X

BU-sak 09/88 Barnerepresentantordning en i arealplanleggingen - høring - oppnevning og ressursbruk	X				X
BU-sak 09/89 Status barnehagedekning og barnehageprosjekter 2. halvår 2009			X		X
BU-sak 09/90 Kvaliteten i omsorgen og innholdet i barnehagen			X		X
BU-sak 09/91 Status rekruttering til bydelens barnehager			X		X
BU-sak 09/92 Kunstisflate på Lilleborgbanen	X			X	X

Innhold:

Protokoll fra møte 27.08.09 1

Saksfremlegg:

BU-sak 09/80	Tertialrapport pr 31.08.09	19
BU-sak 09/81	Lokal handlingsplan for psykisk helsearbeid 2009-2010	20
BU-sak 09/82	Bo- og omsorgstilbud til mennesker med psykiske lidelser- Et samarbeidsprosjekt	22
BU-sak 09/83	Økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram - Utviklingstrekk og oppdaterte resultater per første halvår 2004 – 2009	24
BU-sak 09/84	Ombygging og rehabilitering av Mor Go'hjertas vei 25-27 til omsorgsboliger for utviklingshemmede, dagsenter m.m.	34
BU-sak 09/85	Bruk av omsorgslønn - verbalvedtak VA21	39
BU-sak 09/86	Kostnader for sykehjemspalsser	41
BU-sak 09/87	Uttalelse til Grøntplan for Oslo. Kommunedelplan for den blågrønne strukturen i Oslos byggesone	49
BU-sak 09/88	Barnerepresentantordningen i arealplanleggingen - høring - oppnevning og ressursbruk	50
BU-sak 09/89	Status barnehagedekning og barnehageprosjekter 2. halvår 2009	56
BU-sak 09/90	Kvaliteten i omsorgen og innholdet i barnehagen	60
BU-sak 09/91	Status rekruttering til bydelens barnehager	63
BU-sak 09/92	Kunstisflate på Lilleborgbanen	66

BM-sak 09/80

Saksframlegg

Saksmappe:
2009/354

Saksbeh:
Atle Hillestad

Dato: 03.09.2009
Arkivkode:
133.1

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Arbeidsutvalget	22.09.2009
Bydelsutvalget	24.09.2009

Tertialrapport pr 31.08.09

!!! Ettersendes !!!

Forslag til vedtak:

Tertialrapport pr 31.08.09 tas til etterretning.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

PM-sak 09/81

Saksframlegg

Saksmappe:
2008/300

Saksbeh:
Henning Mørland

Dato: 03.09.2009
Arkivkode:
211.7

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Rådet for funksjonshemmede	15.09.2009
Eldrerådet	15.09.2008
Helse- og sosialkomiteen	17.09.2009
Barne- og ungekomiteen	17.09.2009
Bydelsutvalget	24.09.2009

Lokal handlingsplan for psykisk helsearbeid 2009-2010

Sammendrag:

Lokal handlingsplan for psykisk helsearbeid gir en beskrivelse av tiltak og innsatsområder innenfor dette fagområdet i Bydel Sagene. Planen følger oppsatt mal fra Oslo kommune sentralt og gir en situasjonsbeskrivelse, samt redegjør for mål og tiltak innenfor bestemte innsatsområder.

Bakgrunn for saken:

Opptrappingsplan for psykisk helse hadde virketid for perioden 1998-2008, og medførte økt satsing på fagfeltet både innenfor statlig og kommunal sektor. Opptrappingsplanen ble fulgt opp i Oslo kommune gjennom egne handlingsplaner, øremerkete midler og særskilte rapporteringsrutiner. Vedlagt er årsrapport for 2008 som er avsluttende rapportering.

Fra 2009 skal det psykiske helsearbeidet videreføres gjennom lokale planer. Det bevilges ikke lenger øremerkete midler til tiltak innenfor psykisk helse, men midlene er videreført innenfor bydelens økonomiske ramme. Statlige myndigheter vektlegger at det skal utarbeides planer som er forpliktende for videreføring og utvikling av tiltak innenfor fagområdet. Byrådet i Oslo kommune har utarbeidet en mal for de lokale handlingsplanene.

Saksfremstilling:

Den lokale handlingsplanen for Bydel Sagene er basert på anbefalt mal, og er utarbeidet i samarbeid med bydelens tjenestesteder samt brukerrepresentanter. Planen har også vært behandlet i ledermøter i organisasjonen. Planen skal behandles i Bydelsutvalget, og oversendes også relevante fagkomiteer og råd.

Handlingsplanens oppbygging og struktur ivaretar en systematisk beskrivelse av ulike innsatsområder, men er samtidig slik at oversiktsbildet kan bli vanskelig å få frem. Bydelsadministrasjonen finner det derfor hensiktsmessig å gi en kortfattet oppsummering og presisering i det følgende:

dd

1. Strategisk plan for Bydel Sagene er bydelens overordnede styringsdokument. Løpende drift av bydelens virksomhet styres gjennom årlige budsjetter.
2. I Bydel Sagene har opptrappingsmidlene vært anvendt til ulike tiltak. Viktige innsatsområder har vært etablering av egne botiltak for personer med alvorlige psykiske lidelser, styrking av tilbudet til hjemmeboende gjennom psykiske helsearbeidere, samt styrket tilbud til barn- og unge ved flere tjenestesteder, herunder etablering av Vannvokterboligen familiehus. Bydelen viderefører disse tiltakene, og har ikke planer om å nedlegge disse etter at opptrappingsplanen er over.
3. I tillegg til videreføring og videreutvikling av eksisterende tiltak og tjenestetilbud, vil bydelsadministrasjonen spesielt nevne to prosjekter med ekstern finansiering for perioden 2009-2010, som begge er henvist til flere steder i den lokale handlingsplanen:
  - Samhandlingstiltak med prosjektstøtte fra Helsedirektoratet: Utrede botilbud for pasienter med psykiske lidelser og rusproblemer i samarbeid med Bydel Nordre Aker og spesialisthelsetjenesten v/Josefinesgate DPS.
  - Styrk-prosjektet med målsetning om at alle langtidsmottakere av sosialhjelp skal få utredet sine helseutfordringer i et samarbeide mellom sosialtjenesten, fastleger, psykiater og spesialist i nevropsykologi. Prosjektet har økonomisk støtte fra Fylkesmannen.

Økonomiske, organisatoriske og miljørelaterte konsekvenser:

Den lokale handlingsplanen har ingen direkte økonomiske, organisatoriske eller miljørelaterte konsekvenser. Handlingsplanen gir sammen med andre planer og styringsdokumenter føringer for bydelens arbeid innenfor dette fagområdet.

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar saken til etterretning

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg: Lokal handlingsplan for psykisk helsearbeid 2009-2010
Årsrapport 2008 handlingsplan psykisk helse - Sagene

Utrykte vedlegg:

21

Oslo kommune
Bydel Sagene

Thorvald Meyersgate 7

BU-sak 09/82

Saksframlegg

Saksmappe:
2008/300

Saksbeh:
Inger Lise Myklebust,

Dato: 03.09.2009
Arkivkode:
211.7

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Rådet for funksjonshemmede	15.09.2009
Helse- og sosialkomiteen	17.09.2009
Bydelsutvalget	24.09.2009

Bo - og omsorgstilbud til mennesker med psykiske lidelser - Et samarbeidsprosjekt

Sammendrag:

Som et ledd i opptrappingsplan for personer med psykiske lidelser ble det i 2002 etablert samarbeidsprosjekter mellom Oslo kommune og Helse Øst. Bydel Sagene inngikk samarbeidsavtale mellom Ullevål sykehus/DPS sammen med bydel Nordre Aker.

Samarbeidsprosjektene hovedoppgave ble definert til utskrivning av pasienter fra psykiatriske sykehus og institusjoner, til bolig- og omsorgstilbud i bydelene. Bydel Sagene hadde ikke egne tilbud til målgruppen før prosjektet startet, men har i løpet av perioden 2002 til 2008 etablert 68 boliger til målgruppen, hvor 48 av leilighetene er tilknyttet ulik grad av bemanning.

Samarbeidsprosjektet ble som prosjekt avsluttet 31.12. 08, og det videre samarbeidet mellom bydel og DPS/sykehus inngår nå som ordinært samarbeid mellom bydelen og DPS/Oslo universitetssykehus.

Det er innvilget prosjektmidler fra Helse- og omsorgsdirektoratet til kartlegging av vanskeligstilte med rus- psykiatriproblematikk som har behov for særskilte tilpassede botilbud med kr. 500 000. Dette arbeidet vil foregå i 2009/ 2010, og organisert som samarbeidsprosjekt mellom bydel Nordre Aker; Bydel Sagene og DPS/Oslo universitetssykehus.

Saksframstilling:

Sett i sammenheng med opptrappingsplanen var formålet med etablering av samarbeidsprosjektene å sikre flyt i tiltakskjeden og bidra til reell opptrapping av tilbud og tjenester for mennesker med psykiske lidelser.

Samarbeidsprosjektets målsetning var å *"etablere et samarbeid mellom førstelinjen og andrelinjen rundt utskrivning av pasienter. Både bolig, omsorg og faglig oppfølging er en del av samordnet utskrivning"*

Prosjektets langsiktige målsetning har vært :

- å søke å oppnå samarbeid mellom utskrivning fra andrelinjetjenesten og oppbygging av tiltak i bydelene.

dd

- fremme samarbeid mellom bydel, DPS og sykehus om prioritering av utskriving av pasienter.
- videreutvikle gode samarbeidsrelasjoner og rutiner på tvers mellom samarbeidspartene og internt i bydelene
- utnytte ressursene på en effektiv måte

For å sikre samordning ble det etablert en prosjektlederstilling som har vært finansiert som spleiselag mellom første og andrelinjetjenesten. Stillingen ble etablert i 2002, har organisatorisk vært plassert i Josefinegate DPS og har fungert ut 2008.

For å sikre forankring av prosjektet ble det etablert en prosjektorganisasjon med styringsgruppe med topplederne fra bydelene og DPS. Samarbeidsforum som har bestått av ledere på enhetsnivå, bydelsvise arbeidsgrupper, samt referansegruppe hvor brukerorganisasjonene har hatt en viktig rolle.

Prosjektorganiseringen har bidratt til forankring og forpliktelse på alle nivå. Dette har ført til at prosjektet har hatt en god progresjon og framdrift.

Bydel Sagene har i løpet av prosjektperioden etablert 68 boliger for målgruppen, hvor 48 har bemanning. Bydel Sagene har pr i dag ingen pasienter innlagt på psykiatriske sykehus som venter på bosetting i bydelen. Det har i løpet av prosjektet vært pasienter som ikke kunne nyttiggjøre seg tilbud i bydelen. De er i ulike bo- og omsorgstilbud og er etablert i samarbeid med andrelinjetjenesten. I noen av sakene er det inngått økonomisk samarbeid hvor bydel og sykehus deler på utgiftene.

Samarbeidsprosjektet er nå innlemmet i ordinær drift, og videreføres da dette samarbeidet er vurdert å være av stor betydning for hvordan det blir samarbeidet rundt brukerne med behov for tjenester både fra første- og andrelinjetjenesten

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar rapport om samarbeidsprosjektet mellom Bydel Sagene, Nordre Aker og Psykiatrisk divisjon Ullevål sykehus til etterretning

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg: Rapport om prosjektet

Utrykte vedlegg:

Saksframlegg

Saksmappe:
2009/885

Saksbeh:
Bård Hjelde,

Dato: 04.09.2009
Arkivkode:
133.3

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Helse- og sosialkomiteen	17.09.2009
Bydelsutvalget	24.09.2009

Økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram - Utviklingstrekk og oppdaterte resultater per første halvår 2004 - 2009

1. Innledning

I det følgende presenteres oppdaterte nøkkeltall for sosialhjelpsutviklingen i bydelen første halvår i perioden 2004-2009 samt utviklingen i kvalifiseringsprogrammet. Dokumentasjonen i materialet er hentet fra offisiell statistikk (SSB, Oslostatistikken, Kostra, Agresso) og fra egenproduserte data og OSKAR.

Bydelen mottar årlige kriteriefordelte rammetildelinger av sosialhjelp. Midlene skal disponeres til finansiering av økonomisk sosialhjelp til enkeltpersoner og familier etter søknad. Søknaden forvaltes etter regelverket i lov om sosiale tjenester. Sosialhjelp er en sekundær ytelse. I hver enkelt sak vurderes det først om bruker kan komme i arbeid eller har økonomiske rettigheter i forhold til trygdelovgivningen, dernest hvilke tiltak som må iverksettes for at bruker skal bli selvhjulp.

Bydelen mottar også en rammetildeling til introduksjonsprogrammet for flyktninger mens Kvalifiseringsprogrammet gis som rammetilskudd fra staten men forutsetter at bydelen delfinansierer utgifter til denne med anslagsvis kr 7000,- per person per mnd med utgangspunkt i forventede besparelser i sosialhjelp.

2. Utviklingen i antall sosialhjelpsmottakere og deltakere i kvalifiseringsprogrammet

Tabell 1 viser jevn nedgang i gjennomsnittlig antall sosialhjelpsmottakere alle år fra 2002 til 2009. Tall for 2009 er til og med juni. Nedgangen i 2009 skyldes at mange sosialhjelpsmottakere er overført kvalifiseringsprogrammet.

Tabell 1**Antallet sosialhjelpsmottakere og aldersfordeling hele året 2002 – 2008, samt tall til og med juni 2009**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Juni 2009
Antall aktive klienter med økonomisk støtte, snitt pr måned	1043	935	932	926	902	872	825	814
- herav klienter 18-24 år, flyktninger	10	8	5	2	1	0	1	1
- herav klienter 18-24 år, ordinære	83	72	83	82	78	66	56	56
- herav klienter 25 år + flyktninger	41	31	27	6	5	4	6	4
- herav klienter 25 år + ordinære	909	824	817	836	818	802	762	753

Kilde: OSKAR.

Tabell 2 Antallet sosialhjelpsmottakere og mottakere av kvalifiseringsstønad 2008 – 2009

	1h/ 2008	2h/ 2008	1h/2009
Sosialhjelpsmottakere	851	789	815
Kvalifiseringsstønad	40	120*	160*
Sum	890	889	975

* Tallene er for hhv. juni 2008, des 2008 og juni 2009.

Tabell 2 ovenfor viser 10 % økning i det totale antallet sosialhjelpsmottakere og mottakere av kvalifiseringsstønad i første halvår 2009 i forhold til første halvår 2008. Det skyldes økt arbeidsledighet i perioden og reduksjon i antallet brukere som har vært hel eller delfinansiert i statlige arbeidsmarkedstiltak. Antall brukere i tiltak ble redusert fra 220 i desember 2008 til 160 tiltaksplasser i jan 2009 som følge av avviklingen av oppgavedifferensieringsprosjektet. Denne økningen i antallet stønadmottakere har skjedd over hele Oslo. Bystyret vedtok derfor å øke bevilgningen til sosialhjelp med 200 mil kr hvorav Sagene har fått en tilleggsbevilgning på kr. 7.8 mill. Kr. 5 mill. av dette vil gå til å dekke utgifter til kvalifiseringsprogrammet

Tabell 3 Utviklingen i akkumulert antall sosialhjelpsmottakere og mottakere av kvalifiseringsstønad

	2007	2008	1/h 2008	1/h 2009
Akkumulert antall sosialhjelpsmottakere	1788	1799	1428	1457
Akkumulert summen av sosialhjelp og kvp		1842		1542

Tabell 3 viser en økning i akkumulert antall sosialhjelpsmottakere hittil i år sammenlignet med første halvår 2008. Det skyldes at det er flere som søker sosialhjelp på tross av at 100 personer var overført til kvalifiseringsprogrammet allerede i 2008.

Antall sosialhjelpsmottakere og mottakere av kvalifiseringsstønad har også økt sammenlagt. I desember 2008 var det 43 brukere med kvalifiseringsstønad som ikke var registrert som sosialhjelpssøkere i 2008. Det var dels ektefeller som fikk opprettet egen sak i forbindelse med kvalifiseringsprogrammet, dels personer som ble overført direkte til kvalifiseringsprogrammet uten først å gå veien om sosialhjelp.

3. Mottaksstatistikken – utviklingen i antallet nysøkere

Økningen i antall sosialhjelpsmottakere er i overensstemmelse med at det har skjedd en økning i antall henvendelser i NAV Sagenes publikumsmottak og i sosialtjenestens registrering av nysøkere.

Sosialtjenestens mottaksseksjon har en statistikk som telles opp manuelt i publikumsmottaket. Mottaksstatistikken viser at økt ledighet også har gitt seg utslag i økt antall *nyopprettede saker* i sosialtjenestens mottaksseksjon; fra 205 i første halvår 2008 til 304 i første halvår 2009. Mange av disse er personer som tidligere har vært sosialhjelpsmottakere og som nå blir aktivisert på nytt.

Tabell 4 Mottaksstatistikk jan - juni 2007 – 2009

	2007	2008	2009
Antall henvendelser til vaktrom mottak	1380	1408	1137
Antall nysøkere	801	697	707
Antall nyopprettede saker	214	205	304
- hvorav aktivisert på nytt	45	26	134
Kun råd og veiledning	587	491	403
Andel bare råd og veiledning	73 %	69 %	57 %

Kilde: Egenprodusert manuell statistikk. Tidligere år er dessverre ikke tilgjengelig.

Tabell 4 viser imidlertid at antallet henvendelser i *vaktrommet* samtidig er redusert med 19 %. Det skyldes at bemanningen i publikumsmottaket fra høsten 2008 er endret fra merkantilt personell til veiledere med sosialfaglig utdanning og erfaring. De tar derfor i større grad seg av råd og veiledningsarbeidet i ekspedisjonen i publikumsmottaket i stedet for å henvise disse til "vaktrommet". Denne endring medfører også at en større andel av saker som bare gjelder råd og veiledning er gått ned fra 69 % til 57 %.

4. Utviklingen i søknader og vedtak

Tabell 5 Søknader og vedtak jan – juni 2008 - 2009

	2008	2009
Antall innkomne søknader	7174	7459
Antall vedtak	7095	7391
Vedtak m ytelser	77 %	75 %
Vedtak med avslag	23 %	25 %
Vedtak med vilkår	22 %	29 %
Sosialhjelpssaker	91 %	88 %
Klagesaker	1 %	1 %
Hastesaker	5 %	4 %
Ikke økonomisk sosialhjelp	1 %	3 %
Refusjonssaker	1 %	2 %

Selv om det gjennomsnittlige antall brukere er gått ned har aktiviteten ved sosialseksjonene økt i perioden i form av antall innkomne søknader og antall vedtak. Flere vedtak kan skyldes kortere vedtaksperioder, og flere omgjøringsvedtak i tilknytning til økt aktivitet og oppfølging i tiltak. I tråd med dette er prosentandelen vedtak med vilkår økt fra 22 % til 29 % i perioden.

5. Sosialhjelpsutbetalinger fordelt etter ulike typer utgifter og inntekter 2004 - 2009

Tabell 6 Sosialhjelpsutbetalinger og inntekter pr. 30.06.2004 – 30.06.2009

(1 000 kroner)

Art	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008	2 009
Basisbeløp	16 499,5	17 046,9	18 529,5	17 860,1	17 404,2	17 419,2
Strøm/husleie	23 142,5	21 832,5	22 859,0	23 399,2	22 502,3	22 315,1
Hospitsopphold	1 272,1	688,2	1 040,8	409,1	950,1	1 098,0
Boligetablering	224,9	326,2	437,6	307,8	195,1	924,1
Renter boliglån - bidrag	72,1	77,5	99,7	54,8	67,2	126,6
Annen hjelp til livsopphold	1 142,3	1 175,3	1 255,3	1 049,9	1 010,1	1 148,2
Hjelp til andre formål	2 666,3	2 403,1	2 320,0	2 412,0	2 964,7	2 127,8
Lån omgjort til bidrag	15,6	0,0	0,0	0,0	0,0	23,7
Tap på sosiallån	44,6	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Tap på omgjøring til bidrag	0,8	9,5	13,1	0,0	0,0	0,0
Tap på refusjon	711,9	721,8	863,6	612,5	695,0	545,5
Husleie/strøm mv. - lån	246,1	91,8	19,0	139,8	188,4	105,5
annen hj lån	0,0	0,0	0,0	15,2	0,0	0,0
Hj andre formål lån	0,0	3,2	0,0	43,0	15,7	57,8
Omgjøring sosiallån, lån	(15,6)	0,0	0,0	0,0	0,0	(23,7)
Dep. Garanti	91,8	122,7	56,3	150,6	214,6	509,4
Brutto	46 115,0	44 502,1	47 493,9	46 454,0	46 207,3	46 377,3
Trygderefusjoner sosialhjelp	(4 548,8)	(4 367,6)	(4 103,4)	(4 586,7)	(3 462,6)	(4 889,1)
Annen refusjon	(798,9)	(583,3)	(428,5)	(548,2)	(197,5)	(373,2)
Statlig bostøtte sosialhjelp	(642,2)	(971,8)	(1 147,1)	(896,3)	(1 280,2)	(1 164,7)
Avdragsinnbetaling felix	(359,1)	(281,6)	(91,8)	(127,4)	(156,8)	(217,5)
Inntekter	(6 349,0)	(6 204,3)	(5 770,8)	(6 158,7)	(5 097,1)	(6 644,5)
Netto	39 766,1	38 297,9	41 723,1	40 295,3	41 110,2	39 732,8

Kilde: Agresso, tall i hele 1000 kroner

I følge tabell 5 ligger brutto sosialhjelp på samme nivå første halvår 2009 som første halvår 2008. Utgifter til basisbeløp/livsopphold er stabil i forhold til 2009.

Husleie og strøm utgjør den største delen av brutto sosialhjelpsutbetalinger. Det er en svak reduksjon i utbetalinger til husleie.

6. Utviklingen i husleierestanser 2006 – 2009. Forvaltning. Varsling om restanser.

Husleierestanser er og har vært et fokusområde over tid i sosialtjenesten. Målet er reduksjon i ressurser anvendt til dette formålet.

Tabell 6 Utviklingen i husleierestanser 2006 - 2009

2009	jan.09	feb.09	mar.09	apr.09	mai.09	jun.09	jul.09	t.o.m. juli
Beløp	239 645	241 792	325 742	267 525	252 515	237 444	333 493	1 898 156
Gj.snitt utbetalt	9 217	7 112	7 081	7 230	8 707	7 659	11 500	
Antall klienter	26	34	46	37	29	31	29	232

2008	jan.08	feb.08	mar.08	apr.08	mai.08	jun.08	jul.08	t.o.m. juli
Beløp	166 199	527 085	218 481	331 294	333 839	168 787	413 804	2 159 489
Gj.snitt utbetalt	5 936	10 542	9 499	10 353	6 650	7 033	9 852	
Antall klienter	27	49	20	32	31	24	42	225

2007	jan.07	feb.07	mar.07	apr.07	mai.07	jun.07	jul.07	t.o.m. juli
Beløp	387 859	262 030	443 573	292 069	364 359	312 166	351 011	2 413 067
Gj.snitt utbetalt	9 235	9 358	10 561	7 686	9 588	10 070	9 000	
Antall klienter	42	28	42	38	38	31	39	258

2006	jan.06	feb.06	mar.06	apr.06	mai.06	jun.06	jul.06	t.o.m. juli
Beløp	307 743	258 806	328 480	270 948	259 615	206 424	317 002	1 949 018
Gj.snitt utbetalt	4 735	3 751	4 761	6 451	6 181	5 898	8 128	
Antall klienter	65	69	69	42	42	35	39	361

Tabell 6 viser utviklingen i utbetalinger til husleierestanser, utviklingen i antallet klienter som får denne ytelsen og gjennomsnittlig utbetalt per person i perioden 2006 – 2009. Tabellen viser at antallet husleierestanser er gått litt opp men at utbetalingene er redusert med 250 000 i halvår 2009.

Bistand til brukerne i form av forvaltning har vært styrket siste år med det formål å redusere husleierestanser. Antallet ansatte er økt fra 2,5 til 3,5 stillinger. Totalt er det 243 brukere med forvaltning pr august 2009 mot 170 i 2008. En forvalterstilling og 68 brukere er flyttet til søknadskontoret de disse brukere ellers har hjemmebasert bistand herfra. .

Et annet tiltak for å redusere husleierestanser er varsling fra Boligbygg om restanser. Tjenesten mottar månedlig oversikt fra Boligbygg over varsler etter tvangsfullbyrdelseslovens § 4-18 tilhørende vår bydel. Alle varsler blir fulgt opp med henvendelse fra sosialtjenesten med informasjon om tjenesten og tilbud om råd og veiledning. Både aktive og passiviserte eller ukjente personer får informasjon. I tillegg tilbyr økonomirådgivere å vurdere tiltak som gjeldsrådgivning el. l. Behandlingen av saker om husleierestanser er ressurskrevende og det fokuseres på å redusere antall saker i sosialtjenesten. Til og med juli 2009 har vi mottatt totalt 442 varsler mot 488 i 2008. Antall begjæringer i kommunal bolig er også redusert fra 116 i 2008 til 96 i 2009, altså reduksjon på 20 stk. Antallet utkastelser gjennomført fra kommunale boliger er gradvis redusert fra 2004 og frem til i dag.

7. Midlertidig botilbud

Sosialtjenesten er forpliktet til å finne midlertidig bolig til personer, tilhørende bydelen, som står uten bolig. Mottaket har en hel stilling/ boligkonsulent som betjener henvendelser for hele sosialtjenesten. Boligkonsulenten bistår også med avlesning av strømmålere for enkelte brukere som ikke selv kan gjøre dette.

Bruk av midlertidige botilbud viste en økning i 2008. Reduksjon av bruk av midlertidig botilbud (hospits) her vært et fokusområde i 2009. Tabell 7 og 8 viser at antallet i midlertidig botilbud er redusert i 2009.

Tabell 7 Utviklingen i bruk av midlertidige botilbud 2007 - 2009

2009	jan.09	feb.09	mar.09	apr.09	mai.09	jun.09	jul.09	t.o.m. juli
Beløp	157 132	115 770	146 984	182 345	88 661	244 993	87 103	1 022 988
Gj.snitt utbetalt	9 243	8 269	8 646	13 025	8 866	12 894	8 710	
Antall klienter	17	14	17	14	10	19	10	101

2008	jan.08	feb.08	mar.08	apr.08	mai.08	jun.08	jul.08	t.o.m. juli
Beløp	178 019	144 238	116 364	164 619	256 715	216 169	238 269	1 314 393
Gj.snitt utbetalt	8 477	9 015	8 951	7 157	10 696	10 808	11 346	
Antall klienter	21	16	13	23	24	20	21	138

2007	jan.07	feb.07	mar.07	apr.07	mai.07	jun.07	jul.07	t.o.m. juli
Beløp	43 975	58 954	68 735	37 559	79 008	94 557	76 949	459 737
Gj.snitt utbetalt	7 329	8 422	7 637	6 260	9 876	13 508	8 550	
Antall klienter	6	7	9	6	8	7	9	52

Tabell 8 Bruk av døgnovernattingstilbud 2009

	1. tert 2009	mai 09	Juni 09	Juli 09
Antall som er i tilbudet ved utg av	15	18	11	8
antall som er i tilbudet ved utg av	1	5	0	0
herav voksne over 18 år	14	13	11	8
Antall med opphold over 3 mnd	6	5	7	5
Antall i steder m/kvalitetsavtale	12	14	10	7
Antall i steder u/kvalitetsavtale	3	4	1	1

8. Inntektssiden av sosialhjelp

Tabell 9 Økonomisk sosialhjelp – inntekter

(1 000 kroner)

Art	2 004	2005	2006	2007	2008	2009
Trygderefusjoner sosialhjelp	(4 548,8)	(4 367,6)	(4 103,4)	(4 586,7)	(3 462,6)	(4 889,1)
Annen refusjon	(798,9)	(583,3)	(428,5)	(548,2)	(197,5)	(373,2)
Statlig bostøtte sosialhjelp	(642,2)	(971,8)	(1 147,1)	(896,3)	(1 280,2)	(1 164,7)
Avdragsinnbetaling felix	(359,1)	(281,6)	(91,8)	(127,4)	(156,8)	(217,5)
Sum inntekter	(6 349,0)	(6 204,3)	(5 770,8)	(6 158,7)	(5 097,1)	(6 644,5)
Andel inntekter av brutto utbetalt	13,77 %	13,94 %	12,15 %	13,26 %	11,03 %	14,33 %

Tabell 9 viser inntektssiden av økonomisk sosialhjelp. Inntektene består i hovedsak av refusjoner for utbetalt sosialhjelp i påvente av trygdeutbetaling, innbetaling av avdrag på sosiallån og transport av statlig bostøtte.

Samlede inntekter har fra 2003 og frem til 2007 utgjort mellom 11 - 14 % av brutto utbetalinger. Denne andelen har altså holdt seg relativt stabil i perioden frem til 2007. I 2008 gikk inntektsandelen ned til 11 %. Dette har sammenheng med etterslep i saksbehandlingen av trygdesaker i NAV stat i 2008. Staten er nå kommet mer à jour og det viser seg i en positiv utvikling på inntektssiden 2009. Det er nå igangsatt et nært samarbeid mellom stat og kommune i NAV Sagene med sikte på raskere saksbehandling av trygdesøknader. Når restansenedbyggingen er overstått vil dette ikke vise seg i økte refusjonsinntekter men i lavere brutto utbetalinger til forskottering.

Regelverket for statlig bostøtte har gjennomgått endringer i flere omganger, den siste fra 01.07.09 skal gi en utvidelse i antallet som mottar bostøtte. Det vil og si lavere transport til sosialkontorene, men og større risiko i form av utgifter til husleierestanser. Rammetildelingen i budsjettet for 2009 ble redusert med 1,537mill. i trekk for reduserte sosialhjelpsutgifter på grunn av økt bostøtte til vår brukergruppe.

9. Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet ble etablert i 2008. Tiltakene deltakerne tilbys leveres av Utviklingssenteret. Pr. 1. tertial var det 123 deltagere i programmet. Dette er økt til 180 pr. juli d.å, og er forutsatt økt til 237 deltagere i løpet av desember, som er forutsetningen for den statlige tildeling på 16,1 mill. Nedenfor følger justert budsjettprognose.

Tabell 10 Prognose og justert budsjett for kvalifiseringsordningen. (1 000 kroner)

+	Lønn til deltagere i programmet	23 150
+	Lønn til ansatte i programmet	6 335
=	Driftsutgifter	29 485
-	Refundert individstønad fra staten	- 3 603
-	Statlig tilskudd, gis som budsjettøkning	- 16 129
-	Statlig tilskudd overført fra 2008	- 4 700
=	Netto driftsutgift	5 053

10. Introduksjonsprogram og introduksjonsstønad for flyktninger

Introduksjonsprogrammet er et opplærings- og kvalifiseringsprogram som gjelder for nyankomne innvandrere som har vært i landet i under to år. Programmet gir norskopplæring, samfunnskunnskap og mulighet for deltakelse i arbeidslivet gjennom sysselsettingstiltak. Det er både en rett og en plikt til å delta for de målgrupper det gjelder. Introduksjonsordningen ble etablert i 2003, introduksjonsprogrammet hadde oppstart i samme år.

Rådhuset fordeler årlige kvoter for antallet flyktninger vi skal motta. Mottak av flyktninger er vist i tabellen over. Det ble i 2008 bosatt fire personer over tildelt kvote, disse er regnet inn på bosettingskvoten for 2009.

Tabell 11 Tildelt kvote og antall mottatte flyktninger 2005 - 2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Kvote	24	19	14	14	17
Antall mottatt	24	19	14	18	11*

* antall mottatt i 2009 er pr juli.

Tabell 12 Utgifter til introduksjonsstønad 2003 – 2009

(beløp i 1000 kroner)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antall deltak. i snitt per måned	13	16	36	34	32	36	38
Brutto utbetalt stønad totalt	518,0	1 621,2	3 845,3	3 955,3	4 093,4	2 918,1	2 898,6

Kilde: Agresso regnskap, statistikk fra utviklingssenteret

Deltakere i introduksjonsprogrammet får utbetalt introduksjonsstønad. Gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad pr. person varierer etter stønadssatser og deltakernes alder. Dagens satser for personer under 25 år er kr. 8.097,89, personer over 25 år kr. 12.146,83 i måneden. Enkelte mottakere av introduksjonsstønad kan også være mottakere av supplerende økonomisk sosialhjelp.

Antallet deltakere i introduksjonsprogrammet har vært relativt stabilt siden 2005. Hovedmålet for programmet er å få deltakerne ut i arbeid eller utdanning i løpet av 2 års perioden programmet går over. IMDI nominerte i 2009 Sagene bydel til bosettingsprisen på

bakgrunn av gode resultater i arbeidet blant annet i form av en måloppnåelsen på 82 % ut i arbeid eller utdanning i 2008.

11. Sosialhjelpsmottakere etter familietype

Sosialhjelpsmottakere fordelt etter familietype viser at den største gruppen i vår bydel er enslige uten barn. Tidligere har vi sett at det også er flest menn. Andelen par uten barn er redusert de siste årene, denne tendensen er lik i år som i 2008. Enslige med barn en fortsatt økende siden 2005. Par med barn har noe økning siden 2008, ellers er denne andelen relativt stabil over hele perioden fra 2004 - 2009.

Tabell 13 Sosialhjelpsmottakere etter familietype - andeler (prosent)

	Enslig u/barn	Par u/barn	Enslig m/barn	Par m/barn	Uoppgitt
2004	77,8	6,4	10,0	5,8	0,1
2005	78,9	6,0	9,3	5,5	0,2
2006	78,8	4,6	9,8	6,8	0,0
2007	79,0	4,0	11,0	6,0	0,0
2008	81,0	3,0	11,0	5,0	0,0
2009*	79,0	3,0	12,0	6,0	0,0

* 2009 tall per juni.

12. Sosialhjelpsmottakere etter viktigste kilde til livsopphold

Tabell 14 Sosialhjelpsmottakere etter viktigste kilde til livsopphold - andeler

	Arbeids- inntekt	Trygd/ pensjon	Sosialhjelp	Andre inntekter
2003	5,3	36,3	53,6	4,8
2004	5,2	38,3	49,9	6,6
2005	4,1	35,2	56,3	4,4
2006	4,3	31,7	57,8	6,2
2007	5,0	33,0	57,0	5,0
2008	5,0	33,0	55,0	7,0
2009	4,0	29,0	53,0	14,0

Kilde: SSB, fra 2005 rapporter fra saksbehandlingssystemet OSKAR. Tall for 2008 er pr 31.10.08. Tall for 2009 er t.o.m. juni.

Sosialhjelpsmottakere etter viktigste kilde til livsopphold har den største variasjon fra 2008 til 2009 i andelen "andre inntekter". Det skyldes at de med kvalifiseringsstønad er inne i kategorien "andre inntekter".

Trygd/pensjon og sosialhjelp har historisk sett vært dominerende kilde til livsopphold for alle sosialhjelpsmottakere. Begge disse kategoriene er noe redusert det siste året. Det kan ha en sammenheng med en forbedret bostøtteordning.

13 Sosialhjelp etter arbeidssituasjon

Tabell 15 Sosialhjelpsmottakere etter arbeidssituasjon - andeler

	Arbeid heltid	Arbeid deltid	Arbeidsledig	Ikke arbeidssøker	Annet	(N)
2004	3,7	3,1	24,3	58,7	10,2	1971
2005	3,1	2,9	24,7	57,4	11,9	1832
2006	4,0	4,0	23,0	56,0	13,0	1910
2007	2,0	4,0	25,0	57,0	12,0	1789
*2008	3,0	3,0	27,0	54,0	13,0	1702
*2009	3,0	3,0	29,0	47,0	18,0	1544

*Tall for 2008 er pr. 31.10.08. Tall for 2009 er t.o.m. juni.

Tabellen viser en økende andel sosialhjelpsmottakere som er arbeidsledige. En liten økning hittil i 2009 kan skyldes økning i den generelle ledigheten og ventetid på statlige ytelser.

14. Sosialtjenestens egen kartlegging av brukere med problemområder

For å få bedre oversikt over brukergrunnet har sosialtjenesten det siste året laget en egen kartlegging av brukerne og deres problemområder. Dette vises i tabellen nedenfor som ble utarbeidet i oktober 2008. En ny og oppdatert kartlegging vil bli utarbeidet igjen i oktober 2009.

Tabell 16 Kartlegging av brukere med problemområder

Alle brukere i sosialtjenesten fordelt på sosialseksjon og helse og rusrelaterte problemstillinger	Rusrelatert helse problem	Psykiske helse problem	Somatisk helse problem	Ikke helse og rusrel. problem	Sum brukere pr sosialseksjon	Hvorav sosialhjelp snitt mnd 2008	Hvorav LAR assistert rehabil.	Hvorav henvist Utviklings senteret
Mottaksseksjonen	43	102	89	177	356	188	0	93
Kvalifisering og arbeidsseksjonen	114	276	241	214	597	273	1	393
Oppfølgingsseksjonen	219	236	77	16	310	213	56	92
Serviceseksjonen	131	167	103	29	292	92	54	7
Sum brukere sosialtjenesten	486	749	415	436	1537	766	111	585

Tabellen viser at et stort antall brukere har helse - og rusrelaterte problemstillinger. Det var totalt 1537 brukere av sosialtjenesten siste kvartal. Av disse er det hver mnd ca 800 i snitt som mottar sosialhjelp. Noen brukere er registrert med flere problemstillinger.

15. Konklusjoner

Sosialhjelpsutgiftene og antall sosialhjelpsmottakere har gått jevnt ned siden 2002. Den største nedgangen kom i perioden 2002 til 2004 samtidig med at Utviklingssenteret økte tilbudet om arbeidsmarkedstiltak i tilknytning til oppgavedifferensieringsprosjektet. Nedgang fra 2008 til 2009 skyldes at mange brukere er overført til kvalifiseringsprogrammet. Det totale antall sosialhjelpsmottakere og kvalifiseringsstønadsmottakere er imidlertid økt med 10% fra 2008 til 2009. Det skyldes økt arbeidsledighet i perioden og at antallet brukere som har vært hel eller delfinansiert i statlige arbeidsmarkedstiltak er redusert fra om lag 220 tiltaksplasser til 160 tiltaksplasser som følge av avviklingen av

oppgavedifferensieringsprosjektet. Økt behov for midler til sosialhjelp og kvalifiseringsstønad er kompensert ved at bystyrets tilleggsbevilgning til sosialhjelp på 200 mill tilførte bydelen 7,8 mill. kr. I bydel Sagene går disse midlene først og fremst til å dekke bydelens andel av utgiftene til kvalifiseringsstønad. Sett under ett vil bydelen derfor gå i pluss når det gjelder sosialhjelp.

Prioritering av tilbud om kvalifiseringstiltak og tett oppfølging over mange år gjør at de fleste sosialhjelpsmottakere i bydelen med potensial for arbeidsmarkedet er blitt fulgt opp med kvalifiseringstiltak. Det siste året er tilbudet om oppfølging i forhold til trygderettigheter og aktive tiltak til brukere med helse- og rusrelaterte utfordringer styrket. Det er utviklet gode rutiner for samarbeide med NAV-stat omkring disse sakene og restansene er bygget ned. Helsedirektoratet har bevilget 1,4 mill kroner til "Styrk-prosjektet", et prosjekt som legger opp til tett samarbeide med fastlegene og spesialist-helsetjenesten. Dette prosjektet tar sikte på å følge opp 200 langtidsmottakere med store rusrelaterte og til dels vanskelige og uavklarte helseutfordringer med tanke på trygderettigheter, helsetiltak mv. Tettere oppfølging i alle grupper viser seg i et økt antall vedtak og en større andel vedtak med vilkår.

Fram til 2008 var det en jevn nedgang i utgifter til midlertidige botilbud. Det skyldtes en konsentrert innsats med å framskaffe egnet bo - og omsorgstilbud. I 2008 økte utgiftene igjen til dette formålet. Det skyldtes dels et vanskelig utleiemarked og dels vansker med finne egnede bo - og omsorgstilbud pga redusert tilbud i rusomsorgen. Etter en fokusert oppfølgingsinnsats er antallet i midlertidig bolig og utgiftene til dette igjen redusert. En positiv tendens er og reduserte utgifter til husleierestanser etter en fokusert innsats også på dette området.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar sak om økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram til etterretning.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

BM-sak 09/84

Saksframlegg

Saksmappe:
2008/231

Saksbeh:
Inger Lise Myklebust,

Dato: 29.07.2009
Arkivkode:
371.3

Saksgang

Medbestemmelsesutvalget	13.09.09
Rådet for funksjonshemmede	15.09.09
Helse- og sosialkomiteen	17.09.09
Arbeidsutvalget	22.09.09
Bydelsutvalget	24.09.09

Ombygging og rehabilitering av Mor Go'hjertas vei 25-27 til omsorgsboliger for utviklingshemmede, dagsenter m.m.

Sammendrag:

In denne sak redegjør bydelsdirektør for planer om en samlokalisering av bydelens tilbud til personer med psykiske utviklingshemming til Mor Go'hjertas vei 25 – 27. Bydelsdirektør ber om at bydelsutvalget gir administrasjonen fullmakt til å inngå en intensjonsavtale med byggets eier, BoligBygg KF, om nødvendig ombygging.

Når detaljprosjektering er foretatt vil bydelsdirektør fremme ny sak for bydelsutvalget til endelig vedtak.

Bakgrunn for saken:

Bydel Sagene har i dag fem bemannede boliger for personer med utviklingshemming, med til sammen 27 beboere. Det er behov for etablering av flere boliger for utviklingshemmede i bydelen, og bydelen samarbeider med Boligbygg Oslo KF (BBY) om utvikling og rehabilitering av Mor Go'hjertas vei 25–27 til omsorgsboliger. Hovedmålgruppen for boligene er utviklingshemmede med behov for bemannet bolig på ulike nivå. I tillegg er det planer for dagsenter for utviklingshemmede i 1. etg. Barnehagen i 1. etasje forblir i bygget etter rehabilitering.

En forutsetning for at prosjektet skal kunne realiseres er at Husbanken godkjenner dette og innstiller på støtte med inntil 40 % av kostnadene i form av statlig boligtilskudd.

Saksframstilling:

Enhet for tjenester til utviklingshemmede i Bydel Sagene består i dag av følgende seksjoner fordelt etter brukere og årsverk:

Seksjoner	Brukere	Årsverk
Ila boliger	11	9,00
Biermannsgate boliger	5	13,34
Mølla gruppebolig	4	12,67
Voldsløkka boliger	2	11,10

Kjøpmannsgården boliger	5	16,41
Dagsenter for utviklingshemmede	8	6,00
Enhetsadministrasjon		3,00
		71,52

Seksjonene er satellitter spredt rundt i bydelen. Bydelen har forsøkt å ivareta en god brukersammensetning, men erfarer at dette ofte er vanskelig. Mange av boligene er eksponert for mye trafikk som fungerer begrensende for brukernes tilgjengelighet til nrområdet. Våre brukere som er bosatt rundt i bydelen er ikke integrert i lokalmiljøene. Ensomhet og mangel på nettverk er ofte blitt beskrevet som problematisk for utviklingshemmede som er forsøkt integrert i lokalmiljøene. Den spredte lokaliseringen av boligene og de små enhetene gjør det også vanskelig å få etablert differensierte fritids- og sosiale tiltak i boligene med en realistisk ressursbruk. Resultatet blir oftest at brukerne blir passive konsumenter, og ikke i tilstrekkelig grad blir stimulert på sosiale aktiviteter.

De små boenhetene representerer også store utfordringer i forhold til drift og personalforvaltning, og er lite kostnadseffektive fordi bemanningskrevende turnus må etableres i alle boligene.

Høgskoleutdannet personale, oftest med spesialkompetanse i forhold til målgruppen, får i begrenset grad muligheter til å fokusere på faglige utfordringer fordi den praktiske driften krever så mye ressurser og fordi fagmiljøene blir for små. Ofte er utdannede vernepleiere alene med høgskoleutdanning i boligene. Bydelen er bekymret for turnover i fagmiljøet og erfarer at det er svært vanskelig å rekruttere fagutdannede medarbeidere til så små fagmiljø.

Vi har tro på at en samlokalisering av botilbud og dagsenter for beboerne vil gi økt bo- og livskvalitet. Samlokaliseringen vil gjøre det mulig å tilby boliger som i større grad er tilpasset ulike behov med hensyn til størrelse og funksjonalitet, også til brukere med store bevegelsehemninger og til brukere av motorisert transport.

Samlokalisering vil gi større samlede fellesarealer med større muligheter for tilpasning og differensiering av individuelle aktiviteter, fellesaktiviteter og til utvikling av sosiale bånd. Dagsenterets lokaler i 1. etasje vil kunne benyttes som sosial møteplass og til aktiviteter av beboerne på kvelder og helger. Byggets beliggenhet ved parkområdet langs Akerselva gir store muligheter for uteaktiviteter – også for bevegelsehemmede.

Hele brukergruppen representerer samlet store utfordringer innen for eksempel autisme, multihandikap, utfordrende atferd og epilepsi. En samlet personalgruppe vil gi større rom for spesialisering og spisskompetanse og vil i større grad kunne gi gode faglige tilbud til denne sammensatte målgruppen i en samlokalisert ramme.

På grunn av manglende bolig- og dagsenterkapasitet har bydelen behov for å kjøpe slike tilbud til bydelens brukere hos andre tjenesteleverandører. Mor Go'hjertas vei 25-27 vil ha kapasitet til å kunne tilby et kvalitativt godt bolig- og dagsentertilbud til alle bydelens brukere.

Drift av mange små satellittseksjoner krever store administrative ressurser. Etablering i Mor

Go'hjertas vei 25-27 vil bety behov for færre ledere. Ressursene kan dermed i større grad kanaliseres til direkte tjenesteproduksjon for brukerne.

Til hovedmålgruppen er det behov for inntil 38 leiligheter inkl. forventet boligbehov for brukere som pr.d.d. bor hjemme hos foreldrene. Øvrige 10 kan leies ut til utviklingshemmede fra andre bydeler etter avtale. Alternativt kan 5. etasje leies ut som ungdomsboliger i regi av barnevernet. Flere bydeler har vist interesse for prosjektet.

Leilighetene:

Det planlegges etablert 48 leiligheter fra 2. – 5. etg. Alle leilighetene vil være to roms og ha omsorgsboligstandard. 2. og 3. etg. planlegges spesielt for personer med multifunksjonshemminger og behov for ekstra tilrettelegging med mye teknisk utstyr som store rullestoler, heisanordninger etc.

Leilighetenes størrelse varierer mellom 40 og 45m². Det planlegges fellesareal i alle etasjene for beboerne.

Dag- og aktivitetssenter:

Senteret vil ha kapasitet til å tilby aktivitetstilbud til alle aktuelle brukere i bydelen, og skal i tillegg kunne brukes fleksibelt kvelder og helger til sosialt samvær og tilstelninger hvor flere kan delta. Med terrasse og direkte nærhet til Akerselva miljøpark vil det være lett tilgang på uteaktiviteter.

Husleie og boligkostnader:

Etter BBYs foreløpige beregninger vil husleien for beboerne tilsvare gjens leie forutsatt at prosjektet blir får 40 % husbankfinansiering. Ettersom BBY er eier vil beboerne ha mulighet til å motta boligkommunal bostøtte (BKB), noe beboerne i Ila boliger ikke har rett på i dag, da bygget eies av Omsorgsbygg Oslo KF (OKF).

Erfaringene vi har hatt med etablering av omsorgsboliger for personer med psykiske lidelser har vært svært gode. Nettohusleie for de med lav inntekt og formue har vært positive for beboerne.

BBY vil leie ut bygget i sin helhet til bydelen som inngår leiekontrakt med beboerne. Det betyr at bydelen vil ha ansvar for forvaltning, framleie og vedlikehold. Det vil bli en kostnadsdeling/fordeling av utgiftene til fellesarealer mellom bydel og beboere, som også er praktisert i bydelens øvrige samlokaliserte boliger.

Økonomiske, organisatoriske og miljørelaterte konsekvenser:

Etableringen av det nye bofellesskapet innebærer ingen endring i beboernes tjenestetilbud. Etableringen vil imidlertid innebære avvikling av eksisterende botilbud og redusert kjøp av plasser i private institusjoner og dagsentre. Bydelen mener det ligger muligheter for betydelig besparelse i å gi tilbud til flere av brukerne i egen regi. Nedenfor følger en sammenlikning mellom dagens løsning og den foreslåtte samlokalisering i Mor Gohjertas vei 25 – 27.

BUDSJETTSAMMENLIKNING				
	Budsjett dagens løsning	Estimat samlokalisert i Mor Gohjertas vei	Differanse	Merknader
Kostnader				
Lønn	38 504	41 117	-2 613	Beregnet lønnsandel ved egen drift av to kjøpte plasser som avvikles. Spart nattevakt ved samlokalisering
Husleie	3 131	6 700	-3 569	Husleie basert på budsjett fra BBY og 40 % investeringstilskudd fra Husbanken
Andre driftsutgifter	975	1 000	-25	Foreløpig estimat. Løpende felleskostnader på boligdelen forutsettes belastet beboere
Kjøpte plasser bolig	6 400		6 400	To kjøpte plasser overføres til samlokalisert bolig
Kjøpte dagsenterplasser	5 700	5 700	0	Besparelse kan oppnås ved overføring av brukere til eget dagsenter
Sum kostnader	54 710	54 517	193	
Inntekter				
Leieinntekter	1 658	3 500	-1 842	1847 kr pr kvm, 1897 kvm utleid, dvs alle 48 leiligheter utleid
Statstilskudd	8 773	8 000	773	Statstilskudd reduseres som følge av reduserte kostnader ved brukere som overføres egne boliger
Sum inntekter	10 431	11 500	-1 069	
			0	
Resultat	44 279	43 017	1 262	

Lønnskostnader omfatter lønn for ansatte med ansvar for de brukere som forutsettes overflyttet fra eksisterende boliger samt to som flyttes fra kjøpte plasser. Eventuelt behov for omsorgstjenester for andre beboere er ikke tatt med i oversikten.

Det er knyttet betydelig usikkerhet med hensyn til tallene. Dette gjelder i første rekke endelig husleiekostnad men også hva som kan kreves i leie av beboere og endelige driftskostnader. Disse spørsmålene vil bli detaljtrudret etter at intensjonsavtale er inngått, men før det tas endelig beslutning om ombygging. Dette innebærer at saken vil komme tilbake til Bydelsutvalget for ny behandling og endelig vedtak.

Saken har betydelige organisatoriske konsekvenser for enhet for funksjonshemmede. Disse spørsmålene vil i henhold til avtaleverket bli behandlet i samarbeid med tillitsvalgte og forelagt medbestemmelsesutvalget.

Mor Gohjertas vei 25 – 27 er bygget like etter krigen og er lite energieffektiv. Ombyggingen innebærer total fornyelse av alle byggtekniske installasjoner og vil dermed gjøre bygningen vesentlig mer energieffektiv enn tidligere og også mer energieffektiv enn de bofellesskapene som er forutsatt avviklet. De miljømessige konsekvensene av tiltaket må dermed anses som positive.

Framdrift/ videre arbeid/milepæler:

- Inngåelse av kontrakter: Boligbygg og bydelen inngår intensjonsavtale om leie av bygget 01.10.09
- Søknad til Husbanken skal senest foreligge 01.11. 09
- Informasjon og kommunikasjon til pårørende og beboere: Straks etter vedtak i BU
- Planlegging og logistikk ifht brukere og ansatte: Etter godkjenning av prosjektet
- Det etableres en styringsgruppe og prosjektgruppe bestående av ledere, brukerrepresentanter, ansatte, tillitsvalgte og vernetjeneste når tilsagn fra Husbanken foreligger.
- Ferdigstillelse: Planlegges til utgangen av 2010

Fremtidig bruk av dagens boliger for Utviklingshemmede:

- Voldsløkka boliger i Maridalsveien 244 – tilknyttes tilbudet for personer med psykiske lidelser på samme adresse.
- Biermannsgate boliger – Leieavtalen sies opp og bygget tilbakeføres BBY
- Kjøpmannsgården boliger - vurderes til bruk som ungdomsboliger eller sies og tilbakeføres BBY
- Ila boliger og dagsenter lokalisert i Møllehjulet - utvides i forhold til omsorgs (+) leiligheter.
- Mølla boliger lokalisert i Mor Go' hjertas vei 25-27- utgår i eksisterende, avvikles ved oppstart av ombygging av bygget byggeperioden.

Samtlige leieavtaler er løpende kontrakter som kan sies opp med maksimalt 12 måneders varsel. Det er derfor ingen risiko for at bydelen skal bli sittende med ansvaret for lokaler det ikke lenger er behov for.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

1. Bydelsutvalget tar administrasjonens redegjørelse til etterretning
2. Bydelsutvalget gir administrasjonen fullmakt til å inngå intensjonsavtale med Boligbygg om leie av Mor Gohjertas vei 25 – 27 etter at bygningen er ombygget til boliger primært for funksjonshemmede og vanskeligstilte.
3. Når prosjektet er detaljutredet og kvalitetssikret, fremmes ny sak for bydelsutvalget

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Saksframlegg

Saksmappe:
2008/258

Saksbeh:
Bård Hjelde,

Dato: 03.09.2009
Arkivkode:
351.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Rådet for funksjonshemmede	15.09.2009
Eldrerådet	16.09.2009
Helse- og sosialkomiteen	17.09.2009
Bydelsutvalget	24.09.2009

Bruk av omsorgslønn - verbalvedtak VA21

I tilknytning til budsjettvedtaket for 2009 fattet Bydelsutvalget følgende enstemmige verbalvedtak (VA21) om omsorgslønn etter forslag fra FRP:

"Bydelsdirektør bes om i en sak til bydelsutvalget redegjøre for bruk av omsorgslønn og om dette gir besparelser"

Saksframstilling:

I bydelens totale tjenestetilbud er også omsorgslønn en lovpålagt tjeneste og bydelen har noen få brukere som, til enhver tid har vedtak på omsorgslønn..

Tjenesten er hjemlet i Lov om sosiale tjenester § 4-2 e. Der heter det blant annet: "De sosiale tjenester skal omfatte: lønn til personer som har et særlig tyngende omsorgsarbeid."

Kriterier for å motta omsorgslønn er følgende:

- den omsorgstrengende må bo eller oppholde seg i bydelen
- den omsorgstrengende må være helt avhengig av praktisk og personlig bistand for å greie dagliglivets gjøremål på grunn av sykdom, alderdomssvekkelse eller funksjonshemming.
- Omsorgsarbeidet må vurderes som særlig tyngende
- Dersom det er omsorgsyter som søker, må søknaden støttes av den omsorgstrengende.

Omsorgsmottakerne kan være voksne og barn i alle aldre.

Søknader om omsorgslønn behandles av bydelens søknadskontor for eldre og funksjonshemmede eller søknadskontoret for barn- og ungetjenester. Det foretas hjemmebesøk og hentes inn nødvendige legeopplysninger som dokumentasjon for vurdering av søknaden.

Omsorgslønn er skattepliktig og omsorgsyter opptjener pensjonspoeng.

Omsorgslønn blir vurdert opp mot andre tjenester og tiltak som kan iverksettes for å avlaste omsorgsyter. Hjemmetjenesten kan tilby annen hjelp som dekker omsorgsbehovet når dette anses til det beste for den omsorgstrengende, eller innebærer en bedre ressursutnyttelse av kommunale ressurser. Hjelpestønad skal være søkt og omsorgsyters økonomi skal være uten betydning når omsorgslønn vedtas. Den omsorgstrengende velger selv den person som han/hun mener er best eller nødvendig for å ivareta sine omsorgsbehov.

Pr. 1.9.09 gis omsorgslønn i tilknytning til 16 personer over 18 år. Av disse omsorgsmottakerne er ni yngre hjemmeboende utviklingshemmede, eller fysisk funksjonshemmede, der enten foreldre eller voksne søsken yter omsorgen. Ellers er det ofte ektefeller eller barn som yter omsorg for de eldre brukerne av ordningen.

Brukerne har en snittalder på 41 år. Det betyr at brukerne av denne tjenesten i hovedsak er yngre mennesker.

Det utbetales omsorgslønn i 185 timer pr uke for voksne, i snitt 11,6 timer pr bruker. Timetallet varierer fra 4,45 til 35 timer pr. uke

Pr. 1.9.09 gis omsorgslønn til tilknytning til 7 brukere under 18 år. Omsorgsyterne er i hovedsak foreldre. Det utbetales omsorgslønn for 57 timer pr uke for barn, i snitt 8,1 timer pr barn.

Mange av omsorgsmottakerne mottar også andre offentlige tjenester som hjemmesykepleie, praktisk bistand, avlastning, støttekontakt og dagsenter. Av 15 voksne omsorgsmottakere er det bare 2 omsorgsmottakere som ikke mottar andre hjelpetiltak enn vedtak om omsorgslønn.

Vurdering:

Det er vanskelig å vurdere om denne type hjelp gir reelle besparelser for bydelen, men ut fra vår kjennskap til de store pleie og omsorgsbehovene disse brukerne har inntil 24 timer pr. døgn, så er det stor sannsynlighet for at ordningen gir økonomisk gevinst både på kort og lang sikt. Enkelte av disse brukerne ville ha behov for en heldøgns omsorg enten i institusjon eller spesialbolig, dersom ikke ordningen ble ivaretatt av omsorgsyter.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar orientering og bruk av omsorgslønn til etterretning

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

1811-sak 09/86

Saksframlegg

Saksmappe:
2008/145

Saksbeh:
Knut Egger,

Dato: 22.07.2009
Arkivkode:
240.0

Saksgang:

Arbeidsutvalget	22.09.09
Helse- og sosialkomiteen	17.09.09
Bydelsutvalget	24.09.09

KOSTNADER FOR SYKEHJEMSPLASSER

Sammendrag:

Dette saksframlegg besvarer bydelsutvalgets verbalvedtak VA18. Oppsummert viser det at samarbeidet med SYE fungerer bra og ordningen med fritt sykehjemvalg er styrket.

Samlet har ordningen imidlertid medført økte utgifter for bydelen. Samlet har vi beregnet en merutgift på 3 – 4 mill for de 260 plasser vi hadde ved inngangen til 2009 utover det som er gitt i kompensasjon fra bystyret. Disse merutgifter er innekket i bydelsutvalgets budsjett vedtak 2007 – 2009.

Bakgrunn for saken:

Bydelsutvalget vedtok følgende verbalvedtak for 2009 (VA18):

”Bydelsdirektør bes om å legge frem for bydelsutvalget en sak der det redegjøres for kostnader for ulike typer sykehjemsplasser, og for hvordan Sykehjemsetaten (SYE) oppfyller sine forpliktelser om å levere disse tjenestene. Videre ønskes det en sammenligning av pris i forhold til innholdet av tjenestene fra SYE sammenlignet med hva bydel Sagene selv produserte før sykehjemsreformen i Oslo”.

Saksframstilling:

Sykehjemsetaten overtok bydelenes ansvar for driften av de kommunale sykehjemmene og forvaltning av avtaler med private sykehjem fra 01.01.07. Bydel Sagene overførte ansvaret for driften av Akerselva sykehjem og Kingosgate Bo- og rehabiliteringssenter samt avtalen med Sagenehjemmet.

Bydelen hadde en selvstendig innleggelsesmyndighet på alle disse plasser, inklusiv deler av plassene ved Lille Tøyen sykehjem hvor driftsansvaret i mellomtiden var overført fra oss til Bydel Grünerløkka.

Saksframstillingen er delt i to: Erfaringer med samarbeid med SYE og priser og økonomiske betraktninger.

Del 1: Erfaringer med samarbeid med SYE

Bydelenes samarbeid med SYE har to innfallsvinkler: 1) korttids-, og dagsenterplasser og 2) langtidsplasser. Mens de første bestilles og kjøpes en-bloc bestilles langtidsplasser enkeltvis etter konkrete vedtak.

Idet bydelen ikke kjøper dagsenter plasser fra SYE er vårt samarbeid knyttet til korttids-plasser. Hvert tertial sender vi inn en en-bloc "bestilling" på så vel korttidsplasser og langtidsplasser. For avtalte korttidsplasser betaler vi for det avtalte antall, mens "bestillingen" på langtidsplasser ikke binder antallet vi kjøper men vil gi SYE et grunnlag for løpende kapasitetsplanlegging. Langtidsplasser betales pr. døgn f.o.m. innleggelse t.o.m. utskrivning/dødsdato. Det er ikke fritt sykehjemvalg for korttidsplasser.

Korttidsplasser

Disse plasser finnes i egen bydel, og disponeres kun av oss: 17 plasser ved Akerselva sykehjem og 18 plasser ved Kingosgate. Vi har et godt samarbeid med de enkelte korttids-avdelinger, og har jevnlig bruker-, og samarbeidsmøter med dem.

En utfordring vi ser at SYE har hatt er stengte korttidsplasser for eksempel ved epidemier og lignende. Disse plasser har SYE ikke klart å erstatte, slik at vårt behov ikke blir dekket

En annen utfordring er at vi med jevne mellomrom opplever at avdelingene ikke "kan ta imot" pasienten. Dette kan skyldes at de anser pasienten for spesiell, har behov for omfattende sykepleietjenester og lignende. Et eksempel som illustrerer dette er rundt intravenøs medisinerings hvor vi ut fra vår sykepleiefaglige vurdering ikke forsto at dette ville bli et problem. SYE innså imidlertid dette, og har i ettertid i samarbeid med Lovisenberg sykehus gjennomført opplæring i temaet for ca. 40 sykepleiere i sektorens sykehjem.

Dette viser, at selv om det fremdeles er en del uenighet og problemer, så finner man løsninger.

Langtidsplasser

Vi har i dag plasser ved ca. 30 sykehjem i og utenfor Oslo.

Bydelens søknadskontor fatter vedtak om plass, melding om vedtak og om hvilket sykehjem bruker ønsker oversendes SYE. SYE har god oversikt over sine plasser, ledighet m.m. I store trekk fungerer samarbeidet med SYE greit og samarbeidet har vært godt. Brukerne får forholdsvis raskt tildelt fast plass. SYE har fulgt godt opp den enkelte brukers ønsker om sykehjem, og dersom de er plassert på et annet sykehjem enn sitt ønske, har SYE gode systemer for ny tildeling når plass er tilgjengelig ved det ønskede sykehjemmet. De fører ventelister slik at både bruker og pårørende kan ha oversikt over hvor i "ventekøen" til det aktuelle sykehjemmet de står.

Det som sett fra vår side er en utfordring er sykehjemmenes, og spesielt de private hjemmenes manglende bruk av Gerica (IKT-systemet) som Oslo har pålagt alle å benytte. Dette gir bydelen reduserte muligheter til å følge med på sine brukere, som i dag er plassert

på 30 sykehjem i og utenfor Oslo. Når eksempelvis en pårørende ringer og lurere på noe rundt bruker så er det fare for at vi ikke er oppdatert på situasjonen.

Denne manglende bruk av Gerica medfører en del svikt i tilbakemelding ved dødsfall og brukers behov for en annen type plass en tildelt. SYE er kjent med problemet.

Bydelsdirektør vil også understreke at det er blitt lettere for søknadskontorene å ivareta "fritt sykehjemsvalg". Det kan ikke stikkes under en stol at vi tidligere i en viss grad søkte å påvirke søkere til å velge plass i de sykehjem vi selv forvaltet eller hadde avtale med. Det å sitte med en ledig plass i eget sykehjem til en kostnad a kr. 500.000,- og i tillegg måtte kjøpe en plass i en annen bydel til kr. 500.000,- var ingen ønsket økonomisk situasjon for bydelen.

Bydelsdirektør er kjent med at SYE har gjennomgått bemanningen ved sine sykehjem og søkt å utjevne forskjeller mellom sykehjemmene. Om dette har hatt konsekvenser for kvaliteten på tjenestene ved bydelens tidligere sykehjem har han ikke kjennskap til.

Del 2: Økonomiske betraktninger

Beregning av pris og økonomisk effekt for 2007

I sine høringsuttalelser til finansieringen foreslo de fleste bydeler:

- Husleier og andre kapitalutgifter finansieres direkte som tilskudd til SYE og bør ikke inngå i prisen pr. sykehjems plass
- Prisene settes som standardpriser uavhengig av kostnadene for det enkelte sykehjem.

Byrådet og bystyret vedtok å legge disse prinsipper til grunn for finansieringen. Fra tilleggsinnstillingen til budsjett 2007 siteres:

"Forslag til budsjett for Sykehjemsetaten er basert på at driften av de kommunale og private sykehjemmene, samt driften av etatsadministrasjonen skal finansieres gjennom salgsinntekter fra bydelene. Bydelene betaler en pris pr vektet plass på kr 545.300. I tillegg til ordinær lønns- og prisjustering og korreksjon for redusert pensjonspremie fra 15,7 til 15,1% er det ved fastsettelse av prisen lagt inn kompensasjon for Sykehjemsetatens utgifter til uføretilfeller og AFP. .... En viktig målsetning ved etablering av sykehjemsetaten er at dette skal gi stordriftsfordeler. I 2007 er det innarbeidet et effektiviseringsuttak på 0,6 %. Dette forutsetter at etaten på grunn av stordriftsfordeler vil få til effektivisering på 0,2 % utover det generelle kravet til effektiviseringsuttak i virksomhetene på 0,4 % i 2007.

På denne bakgrunn ble det i budsjettet for 2007 fastsatt følgende pris pr. plass:

Priselement	Pris i hele tusen kroner	Kommentarer
2006 beregnet pris pr. plass	520	
Redusert pensjonspremie	-1,3	Midler trukket i bydelsrammen 2007
Lønns- og prisjustering	21,2	Midler tillagt bydelsrammen 2007
Egenandel uførepensjon	2,8	Midler tillagt bydelsrammen 2007
Egenandel AFP	0,5	Midler tillagt bydelsrammen 2007
Beregnet pris før effektivisering	543,2	
Effektivisering 0,6 %	-3,3	Bydelsrammen redusert med 0,4 %
Kompensasjon for 99 % belegg	5,4	
Ny vektet pris 2007	545,3	

Som det fremgår av tabellen ble bydelsrammen justert for pris og lønnsstigningen samt endringer i pensjonskostnadene. Samtidig ble prisene justert ned kr. 3.300,- (0,6 %) p.g.a. forventet effektivisering, mens bydelsrammen ble redusert tilsvarende med ca. 2.200,- pr. plass (0,4 %).

M.a.o. anså byrådet at det forelå en større mulighet til effektiviseringsgevinst enn det bydelene ble trukket for i rammen. Senere ble imidlertid effektiviseringskravet til SYE satt lavere (0,4 %) enn kravet til bydelene (0,6 %).

Så lenge effektiviseringskravet til SYE forutsettes å gi tilsvarende utslag i prisen vil bydelene få et økt tilpasningsproblem dersom deres krav, uttrykt ved effektiviseringsprosenten, er høyere enn for SYE.

Dette skyldes at bydelenes utgifter til kjøp av sykehjemsplasser inngår i grunnlaget for beregning av effektiviseringsuttaket i kroner. Samtidig har bydelsdirektørene ingen muligheter til å effektivisere sykehjemmene. Den eneste måte vi kan møte dette på er økt bruk av alternativ til sykehjem. Dette kan komme i strid med politiske målsettinger om økt brukt / letter tilgang til sykehjemsplasser.

Den samme situasjon gjelder uansett om slike tilbud leveres fra SYE eller fra BFE (barnevern), RUS (rus plasser) eller for så vidt IKT og andre sentrale utgifter vi ikke kan påvirke. Samlet utgjør slike kjøp ca. 40 % av beregningsgrunnlaget for effektiviseringsuttaket. Litt forenklet tilsier et effektiviseringsuttak på 0,6 % på bydelen og 0,4 % på SYE at bydelen må ta ut 0,2 % på 40 % av grunnlaget på andre tjenester.

Bystyret har erkjent dette og vedtok i budsjettet for 2008 (verbalvedtak H10/H11) å senke prisen i forhold til byrådets forslag med kr. 1.200 tilsvarende 0,2 % i effektiviseringsuttak.

Dette tema berøres derfor ikke videre i dette saksfremlegget.

Utgangspunktet for prisfastsettelsen for 2007 var budsjett/regnskapstall for de enkelte sykehjem innhentet høsten 2006 fra bydelene. Ut fra disse tall ble det beregnet en gjennomsnitts pris som illagt 1,3 % administrasjons kostnader og 1 % ledighetskompensasjon var på kr. 520.000,- pr.år. Det oppsto i etterkant en diskusjon om denne pris

medførte økte eller reduserte kostnader for bydelen(e). Følgende punkter ble følgende momenter trukket frem:

- Bydeler som (i perioder) hadde tatt inn flere pasienter på dobbeltrom til prisen av en plass måtte nå betale for to plasser
- Bruken av standardpriser ville gi den enkelte bydel mer eller mindre kostnader avhengig av hvilken kostnad de selv hadde drevet sine sykehjem for tidligere
- Medførte (deler av) økningen på ca. 12.400,- pr. plass til administrasjon og ledighet en økt kostnad (et skjult kutt) for bydelene.

Det første kule punktet hadde ingen betydning for bydelen idet vi omtrent kun hadde pasienter i enkelt rom. For å beregne effekten av det andre kulepunktet utarbeidet VST en oversikt basert på beregnet pris fra bydelen i forhold til foreslått standardpris ganger antall plasser pr. oktober 2006.

Denne beregning tilsa at Bydel Sagene ville spare 6,234 mill i 2007 ved innføring av betalingsordningen. Halvparten av besparelsen ble i 2007 omfordelt til bydeler som tapte på omleggingen, men tilbakeført året etter.

I prinsippet skulle derfor bydelene i 2007 enten sitte igjen med 50 % av gevinsten eller selv dekke opp for 50 % av tapet. Beregningene var imidlertid beheftet med betydelig usikkerhet, delvis som følge av:

- Utgangspunktet var ikke det endelige regnskap for 2006 for bydelenes sykehjem (jfr bystyrets priskorreksjon i midten av 2007 omtalt senere i saksfremlegget)
- Ved administrasjonspåslaget tok man ikke hensyn til at i de oppgitte priser/kostnader fra bydelen var slike kostnader allerede innarbeidet i prisen for kjøp fra private leverandører (Sagenehjemmet). For bydelen tilsa dette at påslags prosenten burde ha vært 0,7 % og ikke 1,3 %.
- Beregningen forutsatte at bydelene kunne redusere sine administrative utgifter tilsvarende påslaget, noe som forrige kulepunkt tilsa ikke gitt. I tillegg var mye av bydelens administrative kostnader faste kostnader (bl.a. andel av ledelsens lønn) som ikke kunne tas ut.
- Antallet vektete plasser avvek fra byrådets beregninger (vedr vekting, se senere i dette saksfremlegget)

I et notat av 26.11.06 viste vi til at vår beregning tilsa at grunnlaget for beregning av bydelens besparelse burde vært ca. 530.000,- pr. plass og ikke kr. 537.000,- som ble lagt til grunn av VST, i tillegg til et for høyt administrasjons påslag.

For bydelene samlet utgjorde et administrasjonspåslag på 1,3 % (kr. 6.700,-, pr. plass) 33 mill i betalinger til SYE og et ledighetspåslag på 1 % (kr. 5.400,- pr. plass) ca. 27 mill.

Et påslag på 33 mill tilsvarte lønn og drift av 50 – 60 årsverk, mens bydelene samlet kun frigjorde rundt 12 årsverk, primært lønns- og regnskapsmedarbeidere. Hovedårsaken til avviket antas i hovedsak at mye av bydelenes administrative utgifter var faste utgifter.

Mens bydelenes kostnader tidligere var knyttet til drift av sykehjemmet uavhengig av ledighet var det enighet om at SYE må få dekket sine kostnader for ledighet når bydelene fremover kun skulle betale for de døgn de faktisk benyttet. Rent bedriftsøkonomisk kan det

derfor hevdes at prisøkningen for ledighet ikke medførte økte kostnader, reelt betød det en merkostnad idet tidligere ledighet inngikk i utgangspunktet for prisfastsettelsen.

Oppsummert: Bydelens egen beregning tilsa at bydel Sagene verken tapte eller tjente på ordningen, men fikk en ekstra salderingsutfordring idet ca. 3 mill av en anslått, men ikke reell gevinst ble trukket inn.

Prisutviklingen fra 2007 til 2009

Tabellen nedenfor viser hvordan prisen har utviklet seg siden 2007.

Hele tusen kroner					
Priselement	Utgangspunkt 2007	Tillegg i 2007	Tillegg i 2008	Tillegg i 2009	Priser i 2009
2006 beregningen inkl 1,3 % adm.	520,0	10,3			530,3
Endringer i pensjons premier, AFP .o.l.	2,0		2,1	2,1	6,2
Lønns- og prisvekst	21,2		28,1	33,22	82,52
Effektivisering	-3,3		- 1,2	-1,25	- 5,75
Ledighetskompens.	<u>5,4</u>			3,9	9,3
Korr. For dagsenter			7,4		7,4
Korr. sykehjemsleger				1,2	1,2
Bystyrets vedtak for 2009				- 3,9	- 3,9
Pris	545,3	555,6	592,1	627,4	627,4

Bystyret vedtok våren 2007 å styrke SYEs budsjett ved å øke prisen pr. plass med kr. 10.400. Årsaken til dette var at regnskapet for 2006 for bydelenes sykehjem viste merforbruk i forhold til beregningen fra oktober 2006. Det var urimelig og umulig for SYE å tilpasse et såpass stort merforbruk innen den tildelte rammen. Økningen i prisen tilsvarte samlet ca. 50 mill, og bydelsrammen ble tilsvarende styrket. Bydel Sagenes andel var 3,2 mill. Økningen i rammen ble videreført fra 2008. Økningen i pris ga derfor ikke merutgifter for bydelene.

En dagsenterplass var i utgangspunktet vekten til 25 % av en sykehjemsplass, dvs til en årlig pris av kr. 136.300. Denne pris var høy og flere bydeler planla og til dels etablerte egne tiltak. Bydel Sagene sa opp alle sine dagsenter plasser ved SYEs sykehjem og økte kapasiteten ved Møllehjulet. Vi beregnet en årlig besparelse på ca. 1 mill. Byrådet besluttet deretter at bydelene ikke fikk lov til å si opp dagsenterplassene, og reduserte prisen til 15 % av en sykehjemsplass – dvs. til kr. 95.400,- fra 2008. Den tapte inntekten for SYE ble imidlertid kompensert ved en generell økning på sykehjemsprisen med kr. 7.400,-. Samlet tapte ikke bydelene, mens bydeler som hadde etablert rimeligere og vel så gode tilbud fikk merkostnader. Dvs at den gevinst vi tok ut i 2007 tapte vi i 2008.

I 2009 ble det foretatt ytterligere to endringer som bydelene ikke ble kompensert for. Ledighetsgraden økte fra 1 % til 2,67 % tilsvarende kr. 3.900,- pr. plass. Bydelene har vært enig i denne endringen. Sykehjemsleger ble lagt inn i prismodellen uten kompensasjon for bydelene.

Priser pr. plass

Bydelsutvalget ber i sitt vedtak om en redegjørelse for pris pr. forskjellige typer plasser. Tabellen nedenfor viser vekting og dermed prisene for 2009. Med unntak av dagsenterplasser er vektingen videreført fra 2007.

Plasstype	Vekting	Pris pr. plass pr. år i hele tusen kroner
Somatisk plass	1,00	627,4
Korttidsplass	1,10	690,1
Aldershjemsplass	0,75	470,6
Plasser i skjermet avdeling	1,18	740,3
Forsterket plass - psykiatri	1,35	847,0
Forsterket plass - annet	1,70	1 066,6
Rehabiliteringsplass	1,24	7778,0
Dagsenterplass	0,15	94,1

Beregningen pr. plass er basert på analyser av regnskapene for sykehjemsdrift. For dagsenterplasser er vektingen en konsekvens av at bydelene fant plassene for dyre og dermed etablerte rimeligere alternativ i egen regi.

Økonomiske, organisatoriske og miljørelaterte konsekvenser:

Med et utgangspunkt for 2009 på 260 sykehjemsplasser kan vi beregne bydelens ikke kompenserte mer utgifter til kjøp av sykehjemsplasser til:

- For høyt administrasjons tillegg (ca. 3.100 pr. plass) = 0,8 mill.
- Ledighets påslaget = 2,4 mill.
- Korreksjon for lavere dagsenterplasser = 1,9 mill
- Sykehjemsleger = 0,3 mill
- Differanse mellom SYEs effektivisering og bydelens effektiviseringskrav = 0,6 mill.
- Økt grunnfinansiering av SYE for 2009 = - 1,0 mill

I beregningen av administrasjonskostnadene har vi kun medtatt den merutgift vi fikk ut fra at påslaget også ble lagt på de private plasser hvor slike kostnader allerede var innarbeidet i sykehjemsprisen. Reelt tapte vi nok noe mer. Ledighetspåslaget har vi valgt fullt ut å legge inn som en merkostnad, selv om det rent bedriftsøkonomisk kan hevdes at vi "får flere reelle sykehjemsdøgn" for samme prisen. Vi har i perioden beregnet 1,4 % effektivitetsuttak for bydelen som ut fra de gitte priser er 0,6 mill mer enn hva prisene reelt er redusert med.

Samlet har dette medført en ikke kompenserte mer utgifter for 260 sykehjemsplasser på ca.4 - 5 mill eller ca. 3 - 4 mill når vi tar høyde for at vi sparte inn ca. 1 mill ved å etablere dagsenter plasser i egen regi.

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar saken til etterretning

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg: ingen

Utrykte vedlegg: ingen

Saksframlegg

Saksmappe:
2009/685

Saksbeh:
Morten Nordlie

Dato: 03.09.2009
Arkivkode:
561

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Bydelsutvalget	24.09.2009
Kultur- og nærmiljøkomiteen	16.09.2009
Rådet for funksjonshemmede	15.09.2009

Uttalelse til Grøntplan for Oslo. Kommunedelplan for den blågrønne strukturen i Oslos byggesone.

!!! Ettersendes !!!

Forslag til vedtak:

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg:

- 1. Grøntplan for Oslo – Kommunedelplan for den blågrønne strukturen i Oslos byggesone.**
- 2. Registrering av Grøntområder bydelsvis.**

Utrykte vedlegg:

BU-sak 09/87

Saksframlegg

Saksmappe:
2009/685

Saksbeh:
Ragnhild Bævre,

Dato: 08.09.2009
Arkivkode:
561

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Rådet for funksjonshemmede	15.09.2009
Kultur- og nærmiljøkomiteen	16.09.2009
Bydelsutvalget	24.09.2009

Grøntplan for Oslo - planforslag til offentlig ettersyn

Bakgrunn for saken:

Gjeldende kommunedelplan for grøntstrukturen i byggesonen, kalt Grøntplanen, skal revideres. Gjeldende plan ble vedtatt i 1993. I kommuneplan 2004, vedtatt av Bystyret 26.05.2004, er det bedt om en gjennomgang og oppdatering med tanke på å sikre turveilenker der disse mangler samt en overordnet planmessig sikring av grøntarealer. Hensikten er å oppdatere plangrunnlaget for å bevare byens grønnstruktur i en situasjon med sterk befolkningsvekst og økt fortetting. Byøkologisk program for 2002 – 2014 ber også om revisjon av gjeldende grøntplan.

Planforslaget er utarbeidet av Plan- og bygningsetaten (PBE) på oppdrag fra Byrådsavdeling for byutvikling. Friluftsetaten (FRI) og Vann- og avløpsetaten (VAV) har vært nære samarbeidspartnere i utarbeidelsen av planforslaget. Det har også vært medvirkning fra bydeler, interesseorganisasjoner og andre berørte etater og instanser.

Bydelsutvalget har tidligere behandlet følgende saker, med relevans denne høringssaken:

BU-sak: 08/03 – Uttalelse til varsel om oppstart – revidering av kommunedelplan for grøntstruktur i byggesonen.

BU-sak: 08/98 – Tilrettelegging for aktivitet og bruk av bydelens parker, samt forslag om Salgskiosk i Torshovparken.

BU-sak: 08/66- Rullering av Oslo kommunes strategiske plan for universell utforming.

BU-sak: 08/38 – Høringsuttalelse- Byøkologisk program 2008 – 2024.

BU-sak: 08/25 – Oppgradering og utvikling av bydelens parker og plasser.

BU-sak: 07/38 – Kommuneplan 2008 – 2025.

BU-sak: 07/58 – Høringsuttalelse – Kommunedelplan for torg og møteplasser.

BU-sak: 07/75 – Bolig og byutvikling i bydel Sagene – status 2007.

BU-sak: 07/87 – Kommunedelplan for torg og møteplasser – prioritering av plasser for gjennomføring i en femårsperiode.

Saksframstilling:

Om grøntplanen

Grøntplanen er en kommunedelplan etter plan- og bygningsloven og forutsettes vedtatt av bystyret. Planen består av følgende elementer:

- **Mål** (s 5, 8-9 og 47)
- **Planstrategi** (s48-50)
- **Plankart** (beskrivelse fra s51, Bydel Sagene omfattes av plankart indre Oslo. Plankartet har et format som har gjort det vanskelig å sende ut. Det kan lastes ned fra: <http://www.pbe.oslo.kommune.no/plankunngjoringer/article141320-8036.html>)
- **Bestemmelser** (§ 1 til 8 med underpunkter s 64-66)
- **Retningslinjer** (R 1 til R 7 med underpunkter s 66-71)

Plankartet og bestemmelsene vil være juridisk bindende, mens retningslinjene kun har veiledende status. Det vil si at de nye grøntområdene som foreslås vil være planmessig sikret gjennom denne planen og ikke kreve egen regulering for sikring av formålet. Egen regulering kan imidlertid være nødvendig for nærmere detaljering før opparbeidelse. Alle eksisterende grøntområder med størrelse over 1 daa er i tillegg markert i planen. Disse er juridisk sikret gjennom andre planer og gjeldende regulering for disse opprettholdes. Grøntplanens retningslinjer og enkelte generelle bestemmelser i Grøntplanen vil imidlertid gjelde også for områder som er planmessig sikret i andre planer.

Planens **hovedmål** defineres som:

Mål 1: Planen skal bidra til å bevare og styrke Oslos særpreg som den blågrønne byen mellom åsene og fjorden.

Mål 2: Planen skal bidra til å dekke befolkningens behov for grønne rekreasjonsområder innenfor byggegrensen.

Mål 3: Planen skal bidra til byutvikling i tråd med byøkologiske prinsipper.

Følgende **planstrategier** anses nødvendige for å oppnå de overordnede målene:

Strategi 1: **Sammenheng** Sikre et sammenhengende grønt nettverk av allment tilgjengelige grøntområder og turdrag i byggesonen, som er verdifulle ut fra rekreasjonsmessig og økologisk vurdering.

Viktig tiltak: Sikre og videreutvikle overordnet turveinettet

Strategi 2: **Dekning**. Sikre god dekning av grøntområder. Det vil si at parkene er lokalisert og fordelt slik at alle innbyggere har akseptabel avstand til parker av ulik type og størrelse (jfr. kap. 3.3.2 i planen). Forholdet mellom tilgjengelig grøntareal og befolkningsmengden lokalt er også av betydning for dekningen.

I dekningsanalysen er det vist hvilke deler av byggesonen som har et mangelfullt tilbud av parker på hhv 1 og 5 daa. Disse områdene er markert i plankartet som hensynssoner med tilhørende retningslinjer, R2.3, 2.4, 2.5 og 2.6, (side 67-68 i planen). Retningslinjene innebærer at det etableres normer for behovet for parker og settes krav til utbyggere i disse områdene om å dokumentere hvordan dette følges opp i deres utbyggingsplaner. I Bydel Sagene er det lagt slik hensynssone for Grefsen-/Storo-området samt et område på Bjølsen.

Strategi 3: **Variasjon.** Tilrettelegge for et variert tilbud av ulike typer grøntområder med ulike kvaliteter og funksjoner, med ulike naturinnhold og grad av opparbeiding.

Her mangler planen systematiske analyser over de lokale grøntområdenes kvaliteter. Dette ble av PBE ansett som for tidkrevende å innlemmes i planen med den tidsfrist de var gitt av sin byrådsavdeling. I kapittel 6, Oppfølging og ansvarsfordeling foreslås det i pkt. 1 *Bydelsvise planer for opparbeiding og vedlikehold av parker og naturområder*. Ansvaret foreslås tillagt PBE og Friluftsetaten (FRI) i samarbeid med bydelene. Planen inneholder heller ikke juridisk bindende bestemmelser for opparbeiding eller forvaltning, men det er gitt enkelte retningslinjer, bl.a. *R2.2 Krav til nye parker*.

Strategi 4: **Blågrønn struktur.** Videreutvikle den blågrønne strukturen dvs. de åtte elvene (kart s 23) som renner gjennom byggesonen.

Det er kun elver som inngår i en overordnet grøntstruktur som er tatt med i planen. Nyåpning av elveløp som inngår i andre planer er også utelatt. Det er foretatt en prioritering av gjenåpning av sidebekker. For Bydel Sagene er det som ledd i denne planen ikke foreslått noen gjenåpninger av elveløp. Akerselva er innlemmet i planen som eksisterende tur- og elvedrag. Langs elva er det lagt en hensynssone på 20 meter fra regulert turdrag/vannkant med tilhørende retningslinjer R4.1, R5.1 og R6

Strategi 5: **Klima.** Utnytte grønnstrukturen for å oppnå bedre lokalklima, lokal luftkvalitet og naturlig vannbalanse. Framtidig klimautvikling vil gi mer nedbør, og bruk av vegetasjon og grønne områder vil være virkemidler for bedre lokalklima, bedre luftkvalitet og vannbalanse, samt en bedre fauna og flora i lokale områder i byen.

Bestemmelser og retningslinjer

Planens juridisk bindende bestemmelser har liten detaljeringsgrad men anses tilstrekkelig for sikring av selve hovedformålene i planen. Retningslinjene er mer detaljerte. Disse har ikke direkte rettsvirkning men er norm- og veiledende og skal slik sett søkes ivarettatt i andre planer/utbygginger som de berører. For eksempel må en utbygger etter retningslinjene dokumentere at det ved en utbygging etableres eller at det allerede eksisterer friområder i henhold til planens norm for minimumsdekning av parker innefor hele byggesonen. For indre by vil dette si minimum 1 daa stor park innenfor 250 meter og minimum 5 daa park innenfor 500 meter gangavstand.

Oppfølging og ansvarsfordeling

Grøntplanens kapittel 6 (s74-75) kommer med 11 ulike forslag til videre oppfølging og utdyping av planmaterialet. Forslagene er:

1. Bydelsvise planer for oppgradering og vedlikehold av parker og naturområder.
2. Heldekkende biotopkartlegging av byggesonen.
3. Utredning av viktige spredningskorridorer og økologiske kjerneområder i byggesonen.
4. Utvikle metoder for arealregnskap.
5. Reguleringsmessig sikring av foreslåtte park-, natur- og friområder i Grøntplanen.
6. Vurdering av omreguleringsbehov.
7. Gjennomgang av registrerte grøntområder som ikke er vurdert i planen.
8. Strategi for gjenåpning av vassdrag.
9. Utvikle og sikre skole- og parsellhager.
10. Sikre viktige trær.
11. Økt tilrettelegging for sjøbadsfunksjoner.

Hovedansvaret for disse oppgavene tillegges hhv Plan- og bygningsetaten, Friluftsetaten og Vann- og avløpsetaten. Oppgave 1 forutsettes imidlertid utført i samarbeid med bydelene.

Planens konsekvenser for Bydel Sagene

For Bydel Sagene innebærer planen ingen forslag til sikring av nye grøntområder. Innenfor bydelen markeres tre områder som er unntatt rettsvirkning. Dette gjelder Torshovtoppen og to mindre områder innenfor Akerselvas hensynssone nord i bydelen. For Torshovtoppen er det tidligere behandlet en egen mulighetsstudie med tanke på bl.a. økt tilgjengelighet og videre utvikling av eiendommen. Området er i privat eie og er ikke regulert til friområde, men er i dag underlagt midlertidig bygge- og deleforbud i påvente av ny reguleringsplan. For de to områdene ved Akerselva pågår det også egne planprosesser som ennå ikke er avklart. Dermed er disse unntatt rettsvirkning i Grøntplanen.

Grefsen-/Storo-området samt et området på Bjølsen er markert som områder med behov for park på 1 daa innen 250 meter gangavstand. Deler av Grefsen område er dessuten markert med behov for park på 5 daa innen 500 meter gangavstand. Planen forslår ingen nye parker i disse områdene, men avsetter dem som hensynssoner med tilhørende retningslinjer (se strategi 2: Dekning).

Turdrag, i kombinasjon med kategorien "annen viktig gangforbindelse", fra Torshovdalen til Voldsløkka er tatt med i planen.

Administrativ vurdering

Bydel Sagene er svært positive til planforslaget som i stor grad klarlegger behovet for ny grøntstruktur i Oslo som følge av befolkningsøkning og utbyggingstetthet og gir bestemmelser og retningslinjer som medfører en bedre hjemmel for å sikre nye grøntområder.

Bydelen har forståelse for at ikke alle nye grøntområder kan avklares i en slik overordnet plan da dette ville medført en betydelig lenger og mer komplisert planprosess. Det hadde imidlertid vært ønskelig at planen var noe mer detaljert og i større grad foreslo konkrete nye grøntområder der dekningsanalysen viser mangel på parker. Likeledes hadde det vært ønskelig at flere elvedrag og sideelver var innlemmet i planen med tanke på gjenåpning. Det tenkes da spesielt på Ilabekken der Vann- og avløpsetaten har påbegynte planer for gjenåpning. Dette er ikke omtalt i Grøntplanen.

I planens behandling av turdrag og andre viktige gangforbindelser i bydelen etterlyses en ytterligere sikring av gangforbindelse til Voldsløkka fra sørøst i direkte kobling til eksisterende og planlagte idrettsanlegg. Turdraget som sikres i planen går i en nordlig bue og tilknyttes Voldsløkka i nordøstre hjørne. En mer direkte ganglinje fra Akerselva ved Brockmannsløkka via Bjølsenparken til Voldsløkka bør sikres. Spesielt må det sikres en god krysning av Stavangergata. Grøntplanen detaljerer ikke opparbeidelsen av turdragene, men etablering av Jerusalem bro er videre en naturlig forutsetning for krysning av Akerselva ved Brockmannsløkka.

Grøntplanen kunne videre tatt opp igjen spørsmålet om Heidenreich tomte og innlemmet denne i det øvrige friområdet på Voldsløkka, eller alternativt ilagt bestemmelser/restriksjoner som ville pålagt en vurdering av omregulering til friområde ved framtidig utvikling av tomte.

De nedlagte barneparkene rundt om bør sikres som grøntområder og kunne med fordel vært innlemmet i grøntplanen. I Bydel Sagene er det tre slike nedlagte barneparker, i Bjølsenparken, Iladalen og Torshovparken. Disse er i dag regulert til eget formål barneparker. Med full barnehagedekning er det ikke lenger behov for disse barneparkene som dermed bør innlemmes i de omkringliggende friområdene. Grøntområdene i Bydel Sagene har allerede i dag en intensiv bruk og som følge av sin store befolkningstetthet og forventet befolkningsvekst, har bydelen et stort behov for økt andel grøntområder.

Dersom de nevnte elementer ikke kan innlemmes som en del av selve grøntplanen forutsettes det at det tas hensyn til disse elementene i det videre oppfølgingsarbeidet.

Bydel Sagene utarbeidet i 1999 ”grønn plakat”. Oppdatering og vedlikehold av en slik plan er ressurs og tidkrevende. Det bemerkes positivt at det i Grøntplanens oppfølgingskapittel foreslås å utarbeide bydelsvise planer for oppgradering og vedlikehold av parker og naturområder. Dette vil kunne bli et viktig forvaltningsredskap for bydelene.

Økonomiske, organisatoriske og miljørelaterte konsekvenser:

Det følger ingen midler med planen. Bydelene tillegges ikke nye ansvarsoppgaver, men det foreslås som oppfølging til planen å etablere Bydelsvise planer for oppgradering og vedlikehold av parker og naturområder. PBE og FRI vil evt. ha ansvar for å utarbeide disse i samarbeid med bydelene. Planen bidrar gjennom sine hovedmål positivt til miljøet.

Forslag til vedtak:

1. Bydel Sagene er i hovedsak positive til foreslått Grøntplan for Oslo og støtter planforslagets mål og strategier.
2. Bydel Sagene ønsker en noe større detaljering av planen ved økt andel konkrete forslag til nye grøntområder der dekningsanalysen viser mangel på parker.
3. Gjenåpning av Ilabekken bør innlemmes i planen.
4. Heidenreich tomte bør avsettes til friområde i planen.
5. "Grønn rute" bør detaljeres ytterligere og sikre en gjennomgang fra Brockmannsløkka via Bjølsenparken til idrettsanleggene på Voldsløkka. Krysning av Stavangergata og etablering av Jerusalem bro må sikres i forbindelse med dette.
6. Barneparkene i Bjølsenparken, Iladalen og Torshovparken bør innlemmes i omkringliggende friområder som ledd i Grøntplanen.
7. Dersom de konkrete tilleggsforslagene fra Bydel Sagene ikke kan innlemmes som en del av selve grøntplanen forutsettes det at det tas hensyn til disse elementene i det videre oppfølgingsarbeidet.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg:

- Grøntplan for Oslo, planforslag til kommunedelplan for den blågrønne strukturen i Oslos byggesone
- Bydelsvise grøntregistreringer

Utrykte vedlegg:

For plankart og øvrige vedlegg til planen henvises til Plan- og bygningsetatens nettside:
<http://www.plan-og-bygningsetaten.oslo.kommune.no/plankunngjoringer/article141320-8036.html>

Store plankart vil bli lagt fram i møte.

BM-sak 09/88

Saksframlegg

Saksmappe:
2008/389

Saksbeh:
Morten Nordlie,

Dato: 03.09.2009
Arkivkode:
89

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Kultur- og nærmiljøkomiteen	16.09.2009
Bydelsutvalget	24.09.2009
Rådet for funksjonshemmede	15.09.2009

Barnerepresentantordningen i arealplanleggingen - høring - oppnevning og ressursbruk

Bakgrunn for saken:

Vi har mottatt en sak fra byrådsavdeling for byutvikling, hvor vi blir bedt om å uttale oss om følgende forslag :

1. Ansvar for å oppnevne barnas representant i arealplanleggingen delegeres til Bydelsutvalget.
2. Ordningen finansieres innenfor bydelens budsjetttrammer.
3. Representanten skal ha minimum et halvt årsverk til disposisjon for sitt arbeid.

Saksframstilling:

Dagens ordning.

Ordningen bygger på et notat fra Byrådsavdelingen for byutvikling (notat 172 av 30.08.2001) til byutviklingskomiteen, som er grunndokumentet i den saken. Bystyret behandlet saken i møte 15.05.2002 i sak 152. (notatet følger vedlagt).

Vedtaket 5 punkter:

1. Byrådet gis fullmakt til og i oppdrag å utøve bystyrets myndighet og plikt i henhold til plan og bygningslovens § 9-1 3. punktum.
2. Byrådet iverksetter ordningen med "barnas representant i plansaker" i samsvar med konklusjonene i notat 172/2001 av 30. august 2001 fra Byrådsavdeling for næring og byutvikling, slik at det oppnevnes en person/stilling i hver bydel som skal ha særlig ansvar for å ivareta barns interesser i plansaker.

Barnas representant skal ha møte- og talerett når det faste utvalg for plansaker behandler saker som er relevante for den enkelte bydel.

3. Bystyret ber byrådet utarbeide et samlet kurs og skoleringsopplegg for bydelenes representanter.
4. Ordningen evalueres innen 3 år.
5. Bystyret forutsetter at barnas representant er personer som faktisk har jevnlig kontakt med bydelens barn og unge, f. eks. gjennom barne- og ungdomsrådet.

I bydel Sagene har barnerepresentantfunksjonen vært knyttet til SALTO – koordinatorstillingen, inntil den for kort tid tilbake ble lagt til nestleder i Barne – og ungdomsavdelingen.

Evaluering av dagens ordning.

I 2007 utførte Plan – og bygningsetaten en enkel evaluering der det ble vektlagt å få fram barnerepresentantenes egen oppfatning av ordningen. 13 av 15 representanter svarte på undersøkelsen.

I tillegg har Plan- og bygningsetaten internt vurdert hvordan ordningen fungerer i saksbehandlingen på ulike nivåer.

Evalueringen viser at ordningen er i innkjøringsfasen og at grunnleggende utfordringer ikke er løst tilfredsstillende. Det gjelder :

- Tidsaspektet,- omfang av oppgaver og avsatt tid til arbeidet.
- Informasjonsflyt,- at nødvendige dokumenter og opplysninger foreligger
- Medvirkning;- at representanten sikres oppmøte i fora der ungdom og barn kan fremlegge sine synspunkter og i de fora der det kan formidles synspunkter til administrasjon og politikere.
- Rutiner i saksbehandlingen.
- Ingen felles instruks for barnerepresentantene. (et forslag til instruks, med hjemmel i plan og bygningsloven(gammel lov) følger evalueringen fra PLB av mai 2008).

Et forslag til instruks for barnerepresentantene ble i oversendt bydelene til høring i 2007. Bydel Sankthanshaugen satte i den forbindelse søkelyset på det flere bydeler oppfattet som utfordringer ved dagens ordning.

" Bydelsutvalget tror at mange bydeler vil ha problemer med å finne egnede representanter og samtidig kunne avsette tilstrekkelig med ressurser til at dette viktige arbeidet blir ivare tatt på en god måte.

Bydelsutvalget foreslår derfor at arbeidet bekostes av sentrale øremerkede midler, som skal dekke både løpende arbeid og deltakelse i nødvendige opplærings- og nettverkssamlinger i regi av Plan – og bygningsetaten og Miljøverndepartementet.

Bydelen mener det kan være positivt at en barnerepresentant representerer flere bydeler, for eksempel 3 bydeler. Vervet vil dermed kunne utgjøre en vesentlig del av barnerepresentantens stillingsinnhold, noe som vil kunne gi representanten mulighet for kompetansebygging og god erfaring. Bydelsutvalget mener en delt stilling mellom flere bydeler også kan være positivt for stillingens integritet; som politisk og administrativt fristilt representant. Dersom barnerepresentanten skal ha ansvar for flere bydeler, bør bystyret utnevne representanten.

Bydelen mener at møteplikt i bydelens utvalg når aktuelle plansaker blir behandlet og i det faste utvalget som omfatter bydelen (byutviklingskomiteen/bystyret) er svært ambisiøst med tanke på de begrensede muligheter de fleste representantene i dag har til å utføre sin funksjon. Bydelen ser at dette er det ideelle, men mener dette vil medføre en vesentlig økning av vervets innhold. Dersom vervet helt eller delvis kan bekostes av øremerkede sentrale midler, mener bydelsutvalget at dette er det ideelle. Dersom bydelene ikke kan tilføres sentrale midler bør teksten endres til møterett.”

Plan – og bygningsetaten kommenterer følgende til forslaget om at barnerepresentanten kan representere flere bydeler:

”Plan- og bygningsetaten mener dette er et forslag, som dersom det innebærer en heldagsstilling i minst fem forskjellige bydeler, kan være med på å synliggjøre barnerepresentantens rolle og betydning i saksbehandlingen og medvirkningsprosessen av plan og byggesaker.

Barnerepresentanten vil dermed ikke opptre med dobbeltroller og vil fysisk være mer synlig. De fem barnerepresentantene vil kunne ha jevnlig felles møter hvor felles utfordringer diskuteres og dermed fører til effektivisering av arbeidet med bedre rutiner. Etter som skole og bydel for de eldre barna nødvendigvis ikke er den samme, vil barnerepresentanter i heldagsstilling som samarbeider på tvers av bydelene ha større mulighet for å opprette et systematisk samarbeid med skolene.

Dersom en barnerepresentant skal ha ansvar for flere bydeler, og bystyret utnevner representanten, må instruksens pkt. 1 endres og delegering til bydelene oppheves.

Plan- og bygningsetaten mener uavhengig av hvilken ordning en velger at barnerepresentanten må sikres reell mulighet til å utføre sitt arbeid slik at vedtak sikres.”

Den sentrale problemstilling er derfor om bydelen ønsker en ordning med barnerepresentanter i hver bydel, oppnevnt av bydelsutvalget, eller om det er ønskelig med en større stilling, som dekker flere bydeler, finansiert av sentrale midler og oppnevnt av bystyret.

Intensjonene i lovteksten er at barn og unges interesser i arealplanleggingen skal komme til uttrykk i planprosessen. I så måte er det nærliggende å legge en slik oppgave og funksjon til bydelsutvalget og bydelen, som det laveste valget forvaltningsnivået og i så måte skulle være egnet til å fange opp og ivareta barn og unges interesser i plansakene. Utfordringene med en slik modell, kan stikkordsmessige beskrives på følgende måte :

- Ordningen er fortsatt på forsøksstadiet, med høyst varierende funksjonsnivå.
- Det er ingen instruks eller retningslinjer for barnerepresentanten.
- Bydelen har gått fra 25 – 15 , med økt aktivitetsnivå og mengde for barnerepresentanten.
- Det er ingen god opplæring for rollen som barnerepresentant eller gode rutiner for informasjonsflyt og saksbehandlingsrutiner.
- Ny plan og bygningslov vektlegger at barn og unge og andre utsatte grupper, skal ha økt innflytelse på plan og byggesaker. Universell utforming, som i særlig grad berører disse grupper skal ha styrket og økt fokus og innsats.
- Barn har andre interesser og er i større grad avhengig av talspersoner for å ivareta sine interesser en ungdom. Skolene vil være en sentral aktør i både barn og unges hverdag og en viktig aktør/samspillspartner for barnerepresentanten. Skolen er ikke forvaltet av bydelen.

Med utgangspunkt i evalueringen fra barnerepresentantene og kommentarene fra Plan og bygningsetaten, er administrasjonen av den vurdering at en sentralt finansiert og oppnevnt ordning er å anbefale for å styrke og videreutvikle barnerepresentantordningen i arealplanleggingen.

En sentral enhet med ansvar for et mindre antall bydeler vil både kunne samarbeide med barne- og ungdomsrådene i bydelene, bydelsadministrasjonene og skoleetaten i forhold som er viktige for barn og unge i plansaker. En slik enhet vil også gi grunnlag for kompetanseutvikling og sikre kontinuitet av barnerepresentantene og på den måten bidra til en styrket funksjon for denne viktige oppgaven.

Dersom en skulle velge en sentral enhet, er bydelsdirektør av den vurdering at disse stillingene også burde ivareta interessene for og sikre medvirkning fra andre svake grupper i samfunnet. Den nye plan og bygningsloven har nedfelt universell utforming i sin formålparagraf og forutsetter inkluderende planlegging og medvirkning og forutsetninger for at folk skal kunne delta (bla. krav til lokaler m.m.). Universell utforming er en langsiktig nasjonal strategi for å bidra til å gjøre samfunnet tilgjengelig for alle og forhindre diskriminering og tar høyde for mangfoldet av mennesker som lever i lokalsamfunnet i et livsløpsperspektiv. Barn og unges interesser vil naturlig nok ha mange fellespunkter og interesser knyttet til universell utforming. Det bør derfor vurderes om ikke begge funksjonene kan legges til en sentral enhet.

Økonomiske, organisatoriske og miljørelaterte konsekvenser:

Da ordningen ble etablert etter bystyrevedtaket i Mai 2002, bygger det på notat nr. 172 fra byrådet. I forhold til økonomi er det klart at det ikke fulgte økonomiske ressurser til bydelen ved etablering av ordningen:

" Dette innebærer at kun barn og unges interesser i plansaker foreslås ivaretatt av bydelene (det var drøftet en rolle som "kommunalt barneombud"). Dette oppfattes ikke som en større oppgave enn at de bydelene som er ansvarlig for de lokale barne- og ungdomsrådene – som nå finnes i alle 25 bydeler- kan ivareta dette uten tilføring av ressurser eller oppretting av nye stillinger. I denne sammenheng viser jeg også til det som er sagt ovenfor om at bydelene allerede i dag høres i alle plansaker som legges ut til offentlig ettersyn og uttalelsene innarbeides i sakene."

Bydelene har med andre ord ikke mottatt økonomiske midler til en finansiering ordningen.

Bydelsdirektør finner det derfor urimelig at bydelen skal bekoste minimum et halvt årsverk til denne ordningen innenfor bydelens allerede trange budsjetterrammer. En styrking av barnerepresentantordningen må finne sin løsning innenfor sentralt avsatte midler og budsjetter.

Forslag til vedtak:

1. Barnerepresentantordningen i arealplanleggingen bør organiseres som en sentral enhet med hele stillinger og med ansvar for flere bydeler . Funksjonen bør også ha ansvar for universell utforming og at andre svake grupper sikres medvirkning i arealplanleggingen.
2. Ordningen må finansieres innenfor sentralt avsatte budsjetter.
3. Representantene bør oppnevnes av Bystyret.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg:

Brev fra Byrådsavdeling for byutvikling: Barnerepresentantordning i arealplanleggingen – høring – oppnevning og ressursbruk.

Plan- og bygningsetaten : Barn og arealplanlegging : Evaluering av barnerepresentantordningen i bydelene – forslag til instruks for barnerepresentantene.

Byrådsak 1398/02 av 01.08.2002.

Utrykte vedlegg:

Saksframlegg

Saksmappe:
2008/153

Saksbeh:
Hilde Graff,

Dato: 17.08.2009
Arkivkode:
323.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Bydelsutvalget	24.09.2009
Barne- og ungekomiteen	17.09.2009
Barne- og ungdomsrådet	15.09.2009

Status barnehagedekning og barnehageprosjekter 2. halvår 2009

Sammendrag:

Saken belyser status i barnehagedekningen pr. 1.9.2009 og en oversikt over status i nyetablerte og framtidige barnehageprosjekter i bydelen.

Saken belyser ikke bydelens behov for barnehageplasser i framtiden. Bydelsdirektøren vil komme tilbake til denne beregningen, bygget på prognoser, i forbindelse med budsjett 2010.

Bakgrunn for saken:

Regjeringen har pålagt kommunene å ha full barnehagedekning. D.v.s. at alle barn som fyller 1 år innen 31.08.09 og som har søkt plass til hovedopptaket skal få tilbud om plass. Oslo kommune er definert som en opptakskrets. Bestillingen av barnehageprosjekter er lagt til en sentral bestillerenhet som omfatter hele Oslo. Byrådsavdelingen ser fremdeles behov for å ha trykk på barnehageutbyggingen og ber bydelene om å bidra til å finne fram til mulige, framtidige barnehageprosjekter.

Saken er også en delvis tilbakemelding til bydelsutvalget på verbalvedtak (VB3):

”Bydelsutvalget ønsker at bydelsdirektøren ser på muligheten til å opprette friluftsbarnehager og eventuelt andre midlertidige barnehager, frem til ”Margarinfabrikken” står klar. I tillegg ønsker bydelsutvalget økt informasjon, hjelp og veiledning i forhold til å opprette familiebarnehager.”

Slik bydelsdirektør ser saken pr. d.d. er det ikke nødvendig å opprette midlertidige tilbud, men han vil komme nærmere tilbake til dette i forbindelse med budsjettframlegget for 2010.

Saksframstilling:

Oslo kommune klarte å oppnå full barnehagedekning. For bydel Sagene vil det si at alle barn som søkte hovedopptaket og fylte 1 år før 01.09.09 har fått tilbud om barnehageplass i Oslo.

Status i barnehagedekningen for bydelen pr. 01.09.2009:

	Små (1-3 år)	Store (3-6 år)	totalt
Antall barn i barnehage pr 1.9.2009 (kommunale)	560	687	1247
Antall barn i barnehage pr 1.9.2009 (private)	<u>162</u>	<u>170</u>	<u>332</u>
Antall barn i barnehage TOTALT	722	857	1579
Antall plasser som ble tildelt ved hovedopptaket	226	41	267
Herav barn bosatt i andre bydeler med barnehageplass i bydelen.	42	9	51
Antall barn fra bydelen som fikk plass i andre bydeler ved hovedopptaket	98		98
Antall barn som takket nei til plass i bydelen ved hovedopptaket	44	2	46
Antall barn fra bydelen som fikk tilbud om plass i annen bydel og som takket nei til tilbudet	52		52
Antall barn på søkerliste som ønsker plass innen 31.12.09	170	30	200
Antall barn som ønsker plass innen 31.07.09	336	31	367

I tillegg har en del av barn fra bydelen plass i andre bydeler barnehager fra tidligere av.

Etter at hovedopptaket var gjennomført har bydelen fått rundt 80 ledige plasser i egne plasser som følge av at foreldre flytter, sier opp plass m.v. Disse plasser er imidlertid ikke øremerket de som fikk plass i annen bydel men som takket nei til en slik plass. Disse nye ledige plasser tildeles i.h.t. gjeldene kriterier, som er alder.

Ved skriving av dette saksfremlegg har vi ikke oversikt over hvordan disse er tildelt.

Barn på søkerlisten til plasser pr. 31.12.09 inkluderer barn som fyller ett år innen denne dato, og som således ikke oppfyllte den rett til barnehageplass som inngikk i begrepet "full barnehagedekning pr. 31.08.09".

Vedtatte barnehageprosjekter i bydelen:

	Avdelinger	Antall plasser	2009	2010	Merknader
Kongsberggata barnehage	4	51	51		Etablert vår 2009
Bjøsengt 12	3	33+33	33	33	Etablert i midlertidige lokaler. Skal flytte til Margarinfabrikken. Lokalene vurderes for permanent barnehagedrift i april 2010.
Margarinfabrikken trinn1	5	75		75	Beregnet å stå ferdig i april 2010
Ringnes park	4	68		68	Forventes ferdig i august 2010. Privat. Skal drives av Trygge barnehager
Margarinfabrikken trinn 2	18	230		230	Beregnet å stå ferdig i desember 2010. Godkjent i bystyre 26.08.09.
Sandaker skole	Ikke bestemt	135			Beregnet å stå ferdig i august 2012

I tillegg til disse prosjekter arbeides det med følgende prosjekter tilknyttet diverse utbyggingsprosjekter.

Adresse/plannavn	ant avd/barn	ferdigstilles	merknad	eier/utbygger
Sandakerveien 99B	4 avd	2013/2014	ferdigstillelse forutsetter byggestart i 2010	Sandakerveien 99b ks v/Eiendomsplan management as
Torshov gata 46		bh i drift, 10års kontrakt (2009)	noe utvidelseskapasitet, ikke vesentlige utviklingsplaner innen 10 år	Bastia Eiendom as

Kristoffers Aamots gate/Fernanda Nissens gate 1-3	ca 150 barn?	avventer PBE, planinitiativ vært til uttalelse	800m2 bygg, sammenheng med FNgt 1-3, PBE:200814689	Avantor AS
Sandakerveien 100 mfl, felt E	66?	avventar initiativ drifter	felt E, regulert barnehage 1-2 et 1,7daa tomt, 350 m2 grunnflate ca 66 barn	GE Healthcare as
Sandakerveien 102 mfl	2/60	2010/11	igangsettes sommer 2010 om avtale om drift i havn	Selvaagbygg (og Avantor)
Grefsen stasjonsby	4+6 avd	4 avd i 2013/14 + 6 avd i 2018/19	forutsetter igangsetting vår 2010	Rom eiendom as
Sinsen terrasse/panorama	4 avd	2012	igangsettes 2011, barnehagen i første byggetrinn	Backe prosjekt
Sagene bad	70	2010/2012-13	planinitiativ møtt motstand, vil prøve bruksendring	Bjarkø eiendom
Treschows gate 1 og Lillogata 4	4 avd	regplan oversendt pol. beh. 3/4-09	Kanskje i BUK 16. sept	
Kokosmølla - Lilleborg	2 avd		tomt anses uegnet til barnehage (bratt uteomr.)	

Økonomiske, organisatoriske og miljørelaterte konsekvenser:

All etablering av barnehagepasser er fullfinansiert og skal ikke ha økonomiske konsekvenser for bydelen. Gitt bystyrets tilslutning til forslag til endring i finansieringen vil bydelene gis full kompensasjon for husleie.

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar saken til etterretning.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg: ingen

Utrykte vedlegg: ingen

Saksframlegg

Saksmappe:
2008/909

Saksbeh:
Hilde Graff,

Dato: 17.08.2009
Arkivkode:
057.5

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Bydelsutvalget	24.09.2009
Barne- og ungekomiteen	17.09.2009
Barne- og ungdomsrådet	15.09.2009

Kvaliteten i omsorgen og innholdet i barnehagen

Sammendrag:

Saken omhandler en beskrivelse av overordnede føringer og bydelens satsninger på kvaliteten i omsorgen og innholdet i bydelens barnehager.

Bakgrunn for saken:

I budsjett 2009 fattet bydelsutvalget følgende verbalvedtak:

VB7:Bydelsutvalget ber bydelsdirektøren om innen utgangen av 2009 orientere om hvilke rutiner som følges for at kvaliteten i omsorgen og innholdet i barnehagen holder et tilfredsstillende nivå i den daglige driften

Verbalvedtaket er bakgrunn for saken

Saksframstilling:

Lov om barnehager regulerer virksomheten i barnehagene og rammeplanen skisserer hvordan det pedagogiske arbeidet skal planlegges, gjennomføres og vurderes i samarbeid med foreldre og med barns medvirkning.

Nylig ble kvalitetsmeldingen fra regjeringen lagt fram og der vises det til at kvaliteten i sektoren ikke ser ut til å ha blitt redusert de senere årene til tross for en et høyt utbyggingstempo som man kunne anta ville gå utover kvaliteten på innholdet i barnehagen. Undersøkelser gjort i 2004 sammenlignet med undersøkelser fra 2008 viser imidlertid at kvaliteten har økt. (St.meld. nr. 41 (2008–2009) Kvalitet i barnehagen.

Videre framholder meldingen:

”Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn, der omsorg, lek og læring skal ses i sammenheng. Denne tilnærmingen til læring, som spesielt kjennetegner de nordiske barnehagene, framheves som en positiv tilnærming av OECD. Det er mye læring i god omsorg, og omvendt, og er en viktig forutsetning for at barnehagen skal fungere som en god læringsarena.

Videre er det barnehagens helhetlige arbeid som skal vurderes for å måle kvaliteten og normalt ikke det enkelte barns måloppnåelse.

I bydelens barnehager praktiseres vi følgende rutiner for å måle og stadig forbedre kvaliteten:

- Utarbeidelse av virksomhets- og årsplaner som tar utgangspunkt i nasjonalt lovverk, føringer /satsinger fra stat, fylke og kommune samt bydelens egne planverk som strategisk plan og budsjett. Foreldre ved samarbeidsutvalg har rett til å være med og fastsette innholdet, og barn skal ha anledning til å medvirke i planlegging og gjennomføring av aktiviteter. Planene revideres og utvikles etter utløpet av plan perioden.
- Systematisk arbeid med matematikk, lese- og skriveforståelse med bl.a. språkgrupper, språk rom, "språk-verktøy"
- Dokumentasjonsarbeid
  - Fotografi og/eller film
  - Barns tegninger, formingsprodukter osv.
  - Barnas permer (som følger barnet gjennom tiden i barnehagen)
  - "Alle med" som er brukt som et kartleggingsprogram i noen barnehager
  - Observasjon
  - Praksisfortellinger
  - Barneintervju eller samtaler med barn m.m.
- Rutiner for /samarbeid om tildeling av ressurser til barn med spesielle behov (opplæringsloven / barnehageloven)
- Rutiner for å sikre fysiske rammer ved bl.a. HMS-arbeid og arbeid med miljørettet helsevern i barnehagene
- Rutiner for opptak av barn og planlegging av barnegrupper slik at vi har hensiktsmessig og forsvarlig gruppestørrelse som gjør det mulig for de voksne å samhandle med barna på en god måte
- Brukerundersøkelse blant foreldre- det vil bli utarbeidet en felles brukerundersøkelse for bydelens barnehager innen høsten 2009
- Foreldresamtaler
- Foreldremøter
- Rutiner for rekruttering og ansettelser
  - Øke andel ansatte med førskolelærerutdanning/pedagogisk utdanning og assistenter under utdanning til førskolelærere
  - Sørg for ansatte som er engasjerte i sitt arbeid med barn
  - Personalutvikling som sikrer kontinuitet og stabilitet, herunder systematisk veiledning og opplæring
  - lederutdanning
- Kompetansehevingsplan (framlagt i BU - sak 09/54) som tar opp i seg de satsingsområder som stat, fylke og kommune framhever slik som språkstimulerende arbeid, barns medvirkning, sammenheng mellom barnehage og skole, pedagogisk ledelse, Abc og 123 og vårt eget opplæringsprogram ASSIST blant noen.
- Medarbeiderundersøkelsen og bearbeidelsen av den.
- Medarbeider- og ledersamtaler
- Samarbeidsrutiner med barnevern, PPT, skolene og helsestasjon samt søknadskontoret for barn og unge vedrørende barn med særskilte behov

- Samarbeidsrutiner barnehagene i mellom
- Med bakgrunn i ønske om en helhetlig satsning på utvikling av kvalitet i bydelens barnehager avholder barne- og ungdomssjef møte med enhetsledere for bydelens barnehager hver 2.uke der kvalitet og innhold i barnehagen er gjennomgangstema.

I ”kvalitetsmeldingen” kan vi lese at systematisk læringsarbeid, kartlegging, dokumentasjon og vurdering av barnas utvikling og ferdigheter ikke må føre til at barnehagens egenart svekkes. Videre viser evaluering av rammeplan at mange barnehager opplever arbeidet med dokumentasjon som særlig utfordrende da det både er tidkrevende og kan føre til ukritisk kartlegging av enkelt barn. Åpenhet, etisk bevissthet og samarbeid med foreldrene må ligge til grunn for barnehagens planlegging, dokumentasjon og vurdering både av enkeltbarn og av barnehagens virksomhet. Videre arbeid i bydelens barnehageenheter vil bl.a. bestå i finne hensiktsmessige kartleggingsverktøy eller andre målemetoder ved at vi søker kontakt med andre bydeler og eventuelt andre samarbeidspartnere i og utenfor Norge for å øke egen kompetanse på området.

Oppsummering:

Bydelen følger overordnede føringer og har en rekke tiltak for å sikre kvaliteten i omsorgen og innholdet i bydelens barnehager.

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar saken til etterretning.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg: ingen

Utrykte vedlegg: ingen

Saksframlegg

Saksmappe:
2008/91

Saksbeh:
Hilde Graff,

Dato: 17.08.2009
Arkivkode:
032.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Bydelsutvalget	24.09.2009
Barne- og ungekomiteen	17.09.2009
Barne- og ungdomsrådet	15.09.2009

Status rekruttering til bydelens barnehager

Sammendrag:

Saken belyser status i rekrutteringsarbeidet ved bydelens barnehager pr. august 2009, ansattes kompetansebakgrunn, kjønn og ansatte med to-språklig bakgrunn.

Bydelsdirektør anbefaler at BU tar saken til etterretning.

Bakgrunn for saken:

Denne saken bygger på BU- sak 09/54 og verbalvedtakV8 som ble vedtatt i budsjett 2009.

Verbalvedtak V8/09:

Bydel Sagene har i likhet med store deler av Oslo vansker med å dekke behovet for førskolelærere i barnehagene. Et uønsket stort antall av de i pedagogstillinger er ansatt på dispensasjon. Bydelsdirektøren bes utarbeide en strategi for kompetanseheving av ufaglærte og rekruttering av pedagoger til bydelens barnehager.

Under behandling av BU-sak 09/54 ba barne- og ungekomiteen om en statusrapport over rekrutteringssituasjon ved bydelens barnehager ved opp start av barnehageåret 2009/2010.

Saksframstilling:

Status grunnbemanning ved bydelens barnehager august 2009:

	Kommunale bh	Private bh
Antall fagleder stillinger totalt i bydelen	22	5
Antall pedagogiske leder stillinger totalt i bydelen	101	23
Antall assistenter/barnepleiere stillinger i bydelen	176	44
Antall menn ansatt i pedagogisk lederstillinger	14	6
Antall menn ansatt i assistent/barnepleierstillinger	39	13

Antall fagledere som har varig dispensasjon fra utdanningskravet	0	0
Antall pedagogiske ledere som har varig dispensasjon fra utdanningskravet	3	0
Antall fagledere som har midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet	0	0
Antall pedagogiske ledere som har midlertidig dispensasjon*) fra utdanningskravet	25	5
Herav antall pedagogiske ledere på dispensasjon som har annen relevant høyskoleutdanning.	15	2
Herav antall pedagogiske ledere på dispensasjon som er under utdanning til førskolelærer.	12	Ikke innhentet
Antall ansatte med to-språklig bakgrunn (ikke skandinavisk)	70	Ikke innhentet

*) Midlertidig dispensasjon gis for inntil ett år ad. gangen

Rekruttering 1. halvår 2009 (kommunale barnehager)

Antall ansettelser foretatt 1. halvår 09	100 (31 i nyopprettede barnehager)
Herav ansatt i faglederstillinger	7
Herav ansatt i pedagogisk lederstillinger	38
Herav ansatt med førskolelærerbakgrunn.	29
Herav ansatt i assistent/barnepleier stillinger	55

Alle fagledere har førskolelærerbakgrunn.

25 % av bydelens pedagogiske lederstillinger (kommunale barnehager) er på dispensasjon. Med noen få unntak har disse enten annen relevant utdanning eller er under utdanning til førskolelærer. Det er etablert 2 nye barnehager med til sammen 7 avdelinger dette halvåret. Til tross for dette har antall dispensasjoner gått ned fra 38 til 28 og antall på dispensasjon med annen relevant høyskoleutdanning økt fra 11 til 15.

24 % av ansatte har to-språklig bakgrunn. Dette "speiler" sammensetningen av brukere godt.

15 % av ansatte er menn.

Spesialpedagogisk bemanning (til barn med spesielle behov som ikke inngår i grunnbemanningen og dermed heller ikke i tabellene ovenfor):

Av bydelens 26 stillinger har 12 førskolelærerutdanning og 12 annen relevant høyskoleutdanning.

Bydelsdirektør vil fremheve det gode rekrutteringsarbeid som er gjort, og ser positivt på resultatene av rekrutteringsarbeidet denne våren.

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar saken til etterretning.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg: ingen

Utrykte vedlegg: ingen

Saksframlegg

Saksmappe:
2008/1413

Saksbeh:
Magnus Nilsson, tlf. 23 47 49 90

Dato: 27.08.2009
Arkivkode:
176.1

Saksgang

Utvalg	Møtedato
KULTUR- OG NÆRMILJØKOMITEEN	16.09.2009
ARBEIDSUTVALGET	22.09.2009
BYDELSUTVALGET	24.09.2009

Kunstisflate på Lilleborgbanen

Sammendrag:

Saken er en oppfølging og utkvittering av verbalvedtak VK 6 fra bydelens budsjett for 2009, som omhandler muligheten for å etablere en kunstisflate på Lilleborgbanen.

Bakgrunn for saken:

Bydelsutvalget fattet i desember 2008 følgende verbalvedtak knyttet til behandlingen av bydelens budsjett for 2009:

VK6: Forslag fra AP: Kunstis på Lilleborgbanen

Bydelsutvalget ber bydelsdirektøren om å sette i gang tiltak som sikrer is på Lilleborgbanen. Vi ser at vintrene er svært varierte, og i sammenheng med at banen skal oppgraderes bes det utredes muligheten for å legge kunstis på banen.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Saksframstilling:

Kultur- og nærmiljøavdelingen har med bakgrunn i VK6 innhentet informasjon knyttet til mulighetene for finansiering og etablering av en kunstisflate på Lilleborgbanen. Opplysninger er i hovedsak innhentet fra Idrettsetaten i Oslo kommune, som er den instans som forvalter ordningen med tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet i Oslo kommune, herunder tilskudd til nærmiljølegg. Idrettsetaten har erfaringer fra etablering og drift av andre kunstisflater i Oslo og det er erfaringstall fra disse kunstisbaner som er lagt til grunn for utredningen.

I tillegg er det via bydelens innleide konsulent som er knyttet til oppgraderingen av Lilleborgbanen også innhentet erfaringstall fra etablering og drift av kunstisflater andre steder. Disse tall er i samsvar med de tall som er hentet fra Idrettsetaten, noe som indikerer at det kostnadsestimat som foreligger er av god kvalitet.

Kostnadene tar utgangspunkt i at det etableres en kunstisflate på ca. 700 m² på Lilleborgbanen, noe som etter den planlagte oppgraderingen høsten 2009 vil være det areal som vil kunne benyttes til kunstisflate.

Estimerte kostnader for etablering og drift av en kunstisflate på Lilleborgbanen

- Etableringskostnader	Samlet kostnad
Komplett anlegg for 700 m ²	1 875 000,-
Prosjektledelse	16 000,-
Andre kostnader / 5 % uforutsett	94 500,-
Sum:	1 985 500,-
Mva 25%	496 375,-
Sum inkl. mva	2 481 875,-

- Årlige driftsutgifter basert på 150 dagers drift (november – mars)	Samlet kostnad
Energikostnader 150 dager a 1,5 kWh/m ² /døgn a kr. 1,- (inkl. strømforbruk, nettleie, fastbeløp etc.) Kostnader kan variere etter temperatur.	157 500,-
Bemannings: 1 person i 5 mnd. a kr. 30 000,- pr mnd. eller alternativt kjøp av driftstjenester fra ekstern aktør	150 000,-
Andre driftsutgifter	50 000,-
Sum:	357 500,-
Mva 25%	89 375,-
Sum inkl. mva	446 875,-

Som det fremgår av erfaringstall fra andre kunstisflater, så kan det forventes etableringskostnader på i underkant av 2 millioner kroner, samt en årlig driftskostnad på ca. 0,4 millioner kroner eks. mva. I tillegg kommer kostnader for eventuelle reparasjoner.

Tilskuddsordningen for nærmiljøanlegg gir tilskudd til et bredt spekter av anlegg og det er her definert egne betingelser for de ulike anleggstypene. I forhold til etablering av en kunstisflate på Lilleborgbanen så er det to tilskuddsalternativer som er aktuelle:

1) Nærmiljøanlegg – isanlegg (kunstis)

Gjelder utendørs kunstisflater

Betingelser: Minste areal 900 m². Lysanlegg må være inkludert.

Tilskudd som nærmiljøanlegg, dvs. det kan innvilges tilskudd på inntil 50 % av godkjent kostnad, begrenset oppad til kr 1 200 000. Det kan søkes om spillemidler inntil tre omganger (tre byggetrinn). Maksimalt tilskuddsbeløp til ett enkelt anleggssted vil altså være kr 600 000 (godkjent kostnad kr 1 200 000). Årlig søknadsfrist.

2) Mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg

Det kan i utgangspunktet søkes om de samme anleggstyper/elementer som under ordinære nærmiljøanlegg, men det kan i tillegg foretas en fortløpende skjønnsmessig vurdering.

Det knyttes ingen direkte krav om størrelse på kunstis til ordningen.

Godkjent kostnad er begrenset oppad til kr 80 000. Nedre godkjente kostnadsramme er kr 20 000. Det kan søkes om tilskudd på inntil 50 % av godkjent kostnad, begrenset oppad til kr 40 000. Tilskuddsbeløpet kan ikke være mindre enn kr 10 000. Fortløpende behandling av søknader, som regel innen 5 uker.

Økonomiske, organisatoriske og miljørelaterte konsekvenser:

Med bakgrunn i den allerede planlagte oppgraderingen av Lilleborgbanen, som inkluderer en relativt omfattende utvidelse av aktivitetstilbudet, så vil det i utgangspunktet være mulig å innpasse en kunstisflate på inntil ca. 700 m². Da kravet som knyttes til tilskuddsordningen for nærmiljøanlegg er en kunstisflate på minimum 900 m², så vil Lilleborgbanen altså ikke være kvalifisert for tilskudd etter denne ordning. Hvis man allikevel rent teoretisk tar utgangspunkt i at det er mulig å innpasse en isflate på 900 m², så vil dette bety at man kvalifiserer for et tilskudd på maksimalt kr. 200.000,- fra Idrettsetaten (iht. opplysninger fra etaten selv). Dette innebærer at bydelen må stille med de resterende midlene, dvs. ca. 1,8 millioner kroner eks. mva. for å finansiere etableringen av en kunstisflate på Lilleborgbanen.

I forhold til tilskuddsalternativ 2 der det eventuelt søkes og innvilges tilskudd fra ordningen for mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg, så vil bydelen maksimalt kunne få innvilget et tilskudd på kr. 40.000,-. Dette innebærer at bydelen må stille med i underkant av 2 millioner kroner eks. mva. i egne midler til etablering av kunstisflaten.

Eventuelle bygningsmessige tilpassinger og tilrettelegginger av Lilleborgbanen er ikke inkludert i de kostnader som beskrives over. Disse kommer altså i tillegg til kostnader for selve kunstisanlegget. Det foreligger pr. dags dato ikke en oversikt eller et kostnadsestimat for eventuelle bygningsmessige tilpassinger.

I tillegg til oven nevnte etableringskostnader kommer også de årlige driftskostnadene som omfatter energiforbruk, driftspersonale/driftsavtale, samt andre løpende driftskostnader, som til sammen anslås å utgjøre kr. 0,4 millioner kroner eks. mva. på årsbasis. Også disse kostnader må dekkes av bydelen.

Forslag til vedtak:

1. Bydelsutvalget tar administrasjonens utredning om etablering av kunstis på Lilleborgbanen til orientering

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg:**Utrykte vedlegg:**

Idrettsanlegg.no - nettsider med informasjon om idrettsanlegg, herunder publikasjoner med bestemmelser for tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet etc.